

A szállítandó tárgyak jegyzéke.

Mennyiség	Megnevezés	Az árak ajánlan- dók	Mennyiség	Megnevezés	Az árak ajánlan- dók
400 készlet	báránnyélés	1 készlet	2000 darab	tüzérségi lövészjelvény	1 darab
400 .	prémes kabátokhoz		3100 .	kormányos jelvény az utász-csapatoknál, vagy munkás- jelvény a vasuti és táviró ezrednél (új minta)	
600 .	prémengallér		49000 .	gyalogági kardbojt	
3000 .	prém-kabátokhoz vagy prémes-ulan- kákhoz		13000 .	jelzőkürt-zsinór	
2350 pár	ujj-prém	1 pár	5000 .	ulánka-rojtok	
1150 készlet	mente-prém	1 készlet	2000 .	attila-rózsácskák	
26000 darab	altiszi jegyzék-tárcza (új minta)	1 darab	68000 .	feketesárga zsinórzat magyar nadrághoz	100 darab
42000 .	rohamsíj csákokhoz és kalapokhoz (huszár-csakó kivételével)		100000 .	kékeszürke köpenyszalag	1 készlet
4400 .	lőszörbokréta rózsával, tábori és vartüzérségi		85000 .	barna	1 készlet
100 .	csákokhoz		7000 .	revolvertartó-zsinór rugós kamó nélkül	1 darab
2500 .	fehér		650 .	verők nélkül	
70 .	vörös		700 .	verőhüvely	
2000 .	lőszörbokréta fekete		3500 .	verő	1 pár
50 .	vörös		450 .	jelzőkürt fuvókával	1 darab
5600 .	tollbokréta kalapokhoz		3000 .		
8500 .	fez bojtjal		40 .	kas	
50 .	közönséges fez-bojt		6500 .	bőr	
400 .	buzdórvörös		100 .	abroncs felső	
400 .	fehér		110 .	alsó	
230 .	sötétkék		550 .	szesztó abroncs	
350 .	világos		3800 .	hur	
300 .	hamuszürke		130 .	szesztórudak csavarokkal a rézdobokhoz	
440 .	császársárga		700 .	szesztórudak csavarokkal az aluminium	
250 .	sötétzöld		100 .	dobokhoz	
250 .	áthúzás és pikkelyes			hordkamó	
450 .	buzdórvörös		250 .	fuvóka a jelzőkürtökhöz	
300 .	fehér		11000 .	lővarkaró szíj nélkül	
300 .	csapka		20000 .	szőrűsűk szíj nélkül	
300 .	közönséges		22000 .	kézvédők	
200 .	világoskék		1000 .	hordkötél az 5 ember részére készült főzőedényhez	
600 .	eseresnyepiros		45000 .	spárgaheveler a tölténytartó bóröndhöz	1 méter
1600 .	sötétkék		40000 .	zsinórzat a hordozható sátor-felszereléshez	1 méter
1900 .	felszerelt pikkelyes állású	1 pár	6500 .	kötőfák	1 darab
1000 .	szemernyő szegélyzet	1 darab	4000 .	lő-béklyó	
900 .	tarajfedő		9000 .	ítató heveder	
1400 .	tarajsin		70000 .	csúcs	
1050 .	sas		600 .	csúcs	
100 .	oldalvilla		145000 .	olivák a hordozható tábori felszereléshez	100 darab
650 .	felszerelt pikkelyes állású	1 darab	100 .	fanyél a sátorhoroghoz	1 darab
100 .	szemernyő szegélyzet	1 darab	2300 .	facsovékek a lő-álláshoz	
2600 .	bokréta láncocskák, sárga		11800 .	dragonyos-	1 pár
24000 .	sas számjegy nélkül a csapkákhöz		7500 .	huszár-	
3200 .	csákok-sas, a huszárság, tábori és vartüzérségiek kivételével		27000 .	tű a háti és szerszám-bóröndhöz	1 darab
2100 .	csákok-sas számjegy nélkül a tábori és vartüzérségi csákokhoz		6000 .	faszög a bórálláshoz	1 kg.
25500 .	csákorózsák (a huszár-csakó rózsák kivételével)		75000 .	par	1 pár
3200 .	rózsák huszár-csakókhöz		2300 .	csat	1 darab
100 .	rózsák lőszörbokrétákhoz		3800 .	tövissel	
17000 .	fémrózsák a tábori sapkákhöz (új minta)		2000 .	nagy	
11500 .	pakfong-számok csákok és csapka-sasokhoz		2000 .	kicsi	
4300 .	pánczélláncocskák oroszlanfejekkel		2000 .	tojsadad csatok	
1300 .	jelvény vadász-csapatoknak a kalaphoz		1600 .	karikák	
1600 .	jelvény a tiroli császár-vadászoknak a kalaphoz		2500 .	kettős gombok	
5600 .	tölténytartó		2100 .	szegecseléshez	
1600 .	szárnyas kerék	1 pár	500 .	rugós-kamó	
2300 .	lovassági lövész-jelvény	1 darab	2500 .	hordó-kamó	
200 .	távirás-jelvény		2500 .	szesztó csavar övzsinór nélkül	
2800 .	irányító-kittintetés a tüzérség részére		3000 .	pót-rugóskamó	
1400 .	munkás-kittintetés az utászoknál		2000 .	húzó-csavarok	
40000 .	deréksíj-csat		1000 .	szesztó csavaranyával	
40000 .	kamó a deréksíj-csathoz		2000 .	szesztó sikattyú-párkány	
50000 .	igazolványi sárgaréztek		2000 .	csak tövis nélkül	
10000 .	kis karikák	10 darab	300 .	istálló kötőfák-szarakhoz	
6000 .	nagy karikák szögocsel	100 darab	300 .	tartóhorog a M. 1877. lovassági kardokhoz	
1550000 .	nagy karikák szögocsel	100 darab	1600 .	csat a fegyverszíjhoz	
360000 .	simas		200 .	szíj-kamók az ismétlő-karabélyhoz	
2000000 .	fehér		4000 .	rugós-kamók a revolver-zsinórzathoz	
600000 .	fehér		600 .	nyeles tábori kamók	
650000 .	számozott		4000 .	lábnyig	
230000 .	sárga		1800 .	lovagló-szárak (állázó-lánc kamók nélkül)	
115000 .	fehér		2500 .	állázó-lánc kamók	
20000 .	fehér		2000 .	állázó-lánc	
150000 .	fehér		1000 .	kengyelvas	
20000 .	sárga		6500 .	kötőfák-lánc	
45000 .	sárga		450 .	bőrökötők a nyereghez	
40000 .	fehér		400 .	csavarokkal	
210000 .	fehér		5000 .	nyereg-részek nyers marhabőrrel egész bőrben kirajzolva	1 készlet
350000 .	fehér		7500 .	gyalogági főzőedények (bográcsossal) fedők nélkül	1 darab
135000 .	fehér		8500 .	fedők egésze a gyalogsági főzőedényhez (új minta)	
150 .	világoszürke		226 .	fedők egésze a gyalogsági főzőedényhez (rég. minta)	
200 .	sárga		1000 .	vizes-kanna	
75000 .	bőr		1200 .	lovassági főzőedény	
130000 .	gyapjú		95000 .	evő-sajka fedővel	
11000 .	csákok paszomány	1 méter	250 .	kávó-ndagoló mérce	
13000 .	örmesteri		1600 .	szakasz lámpa	
1600 .	káplári		600 .	(új minta)	
18000 .	szegélylyel		100 .	bogrács a gyalogsági főzőedényekhez	
11000 .	szegély nélkül		10000 .	csomagoló vászon	1 méter
32000 .	széles		400 .	sapka	1 darab
7000 .	keskeny		100 .	kabát	
15000 .	egyes önkéntesek és önként tovább szolgáló		200 .	ujjas	
3500 .	örvezetők részére		20 .	téli nadrág csattal	
7500 .	tisztai szolgák és lóápolók részére		600 .	téli nadrág csat nélkül	
2250 .	világoskék		400 .	szekendők kétkönyomás	
300 .	feketesárga		100 .	nemez-csizmák	1 pár
130000 .	barna				
6500 .	attilaszinórzat (huszárnadrághoz és vállsajtáshoz)	1 méter			
4300 .	vitézhető gyapjuból, huszár-csakókhöz	1 darab			
14000 .	gyapjuzsinór a vadász-kalapokhoz (új minta)				
6000 .	zsinórzat csákokhoz, csapkákhöz és sapkákhöz	1 méter			
38000 .	váll-zsinórzat prémes kabátokhoz és prémulánkákhöz	1 darab			
7000 .	székeltörés lövész-jelvény-zsinórzat				
	fizető lövész-jelvény-zsinórzat (új minta)				

35. SZÁM. 1902. BUDAPEST, AUGUSZTUS 31. 49. ÉVFOLYAM.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és a Vasárnapi Ujság és a Vasárnapi Ujság és a Vasárnapi Ujság... (small text regarding subscriptions and prices)

POZSONY ÉS A MEZŐGAZDASÁGI KIÁLLÍTÁS.

A «GAZDASÁGI Egyesületek Országos Szövet-sége» mely programja egyik fontos pontjául fölvetta az ország különböző városaiban tartandó országos mezőgazdasági kiállítások rendezését, az 1899-iki szegedi kiállítás nagy sikerrel felbuzdulva, az idén Pozsonyban rendez nagyszabású s rendkívül érdekesnek ígérkező kiállítást, mely szeptember 7-ikén nyílik meg. A míg Szeged, mint a nagy magyar Alföld déli részének központja volt kiválóan alkalmas ily kiállítás színhelyéül, Pozsonyot az ajánlotta, hogy e város az ország nyugati részének szellemi és gazdasági életére bir nagy fontossággal. A kik az ország különböző részeiből a kiállítás alkalmára Pozsonyba rándulnak, látni fogják, mennyire szerencsésen választotta e helyet a kiállítás rendezősége. Mert Pozsony kétségkívül egyike az ország legszebb fekvésű s épít-

kezésében is legimpozánsabb városainak. Akárhonnan közelíti is meg az utazó a várost, mindig szép, megragadó az a kép, a mely elébe tárul. A vasútról jöve már messze feltűnik a sajátóság formájú, négyszögletes, négy sarkán négy csonka toronnyal ékes, romban heverő vár, egyike hazánk legismertebb épületeinek. Közéledve kibontakozik a várhegy oldala, sűrűn beépítve apró házakkal, melyek közül komor méltósággal emelkedik ki az ősi székesegyház, Pozsony legnevezetesebb műemléke, melynek magas tornyán ott van még a hajdani koronázások emléke: a magyar korona. Ez épület alatt terül a város, melynek a pályaudvar felé robogó vonatról egész képe szemünk elé tárul, a mint a várhegyről lefolyva betölti a Duna mentén elvonuló síkság szegélyét, egy-egy nyúlványával messzebb is behatol a síkba s egész az éjszaka felől emelkedő magasabb hegyekig ér. Ez a vasútról nyert kép egyike a legszebbeknek a budapest-marcheggi vasuti vonalon: előterében

pompás szőlők s a lombos fákkal beárnyalt Kálvária-hegy, közepében a város tornyai, magas épületei, háztetői, háttérben pedig az ezüst-fényű Duna s rajta túl a híres szép liget sőtétlő fái. Egy-egy régi formájú torony, kettős háztető az ősi városra vall, a karesű gyárkérmények tekintélyes száma pedig modern életre, pezsgő munkásságra a régies keretben. Bejutva a városba, a vasútról is, a hajóról is, az első lépésnél teljesen modern izlésű városban találjuk magunkat. A vasuti vendég a széles, boulevard-szerű Stefánia-úton keresztül jut a városba, majdnem csupa magas, modern építkezésű ház között s az illuziót fokozza az uton végig csilingelő villamos vasút is. A Stefánia-út végén balról Frigyes főherczeg palotája, a Mária Terézia-korabeli barokk izlésben épített, hatalmas, mansarde-os Graszalkovics-palota ragadja meg figyelmünket, jobbról pedig a város legújabb része, a nyájas kis nyaralókkal, zöldelő lombokkal integető

Strelisky fényképe után.

Koller utódsi fényképe után.

FRIGYES FŐHERCEZEG, A POZSONYI KIÁLLÍTÁS VÉDNÖKE. DARÁNYI IGNÁCZ, A POZSONYI KIÁLLÍTÁS DÍSZELNÖKE.

* A vászonbetéhez szükséges bélevászon a katonai kincstártól szerzendő be-mesterenként 42 fillér árban.

„Ujtelep” nevű csinos villanegyed, mely egy évtizednél alig hosszabb idő előtt még kis diákok játszóhelye volt.

A mint mindinkább bejut az ember a városba, lassanként mintha más világba jutna: az ódon Mihály-kapu és Mihály-torony boltjai alól az ó-városba kerül, melynek szűk zegzűg utcái, régi, de sokszor építészetiileg igen érdekes épületei köből emelt emlékei a város tisztés múltjának. Az üzleti életnek ez a központja; munka-időben itt van a legnagyobb sürgés-forgás, az alkonyati pihenő órákban itt sétálgat a közönség fel s alá. Néhány épület, mint az ósi városháza, melynek udvara s az épület előtt álló II. Miksa korából való szobros kút a milleniumi kiállítás idejéből ismeretes, mert másolatban egyik része volt a történelmi csoportnak, továbbá a primási palota, az ötszögletű Klarissza-torony, a nemrég restaurált gothikus Ferencz-rendiek temploma, számos magánház, egészében vagy egyes részeiben legbecesebb műemlékeink közé tartoznak. A várhegy oldalán van az egykori zsidónegyed szűk, piszkos utcáival, melyek nagyobb részét elfoglalják a zsidóházak ezerféle, asztalokra rakott, falakra kiaggatott portékái. Hajdan nemes urak kúriái voltak e ma már rozzant épületek, nem egyen közülök ma is rajta van még a czímer és a „salva guardia” — most zsidóházak, ószeresek s a munkásnép legszegényebbjei tanáznak bennük.

A Duna felé menve tovább, ismét egy darab egész új városba jutunk: a díszes palotáktól övezett sétátra, melynek uralkodó épülete a hatalmas méretű városi színház, előtte a pozsonyi születésű Tilgner szép Ganymedes-kücsöportozata és Hummel pozsonyi születésű zeneszerzőnek ugyane szobrásztól származó mellszobra, a pozsonyiak tiszteltemeltó lokálpatriotizmusának szép tanúja. Egy széles, rövid utcán, magas épületek közt a koronázó dombtérre visz utunk, melynek csinos épületei csak azért nem kötik le teljes figyelmünket, mert Padrusz híres, márványból faragott Mária-Terézia szobra foglalja le az érdeklődést. Ez szobor felállítására a hazafiság követelménye volt; az évek előtt elhordott egykori koronázó domb helyét jelölték meg vele s egyúttal művészi alakot adtak a leghíresebb történelmi eseménynek, mely Pozsony városában lejátszódott. Mária Terézia fehér alakja a Duna felé néz, hirdelve a hajón Bécs és Budapest felől jövőeknek a magyar hazafiságot és magyar hűséget.

A városnak e részeiben folyik le a társadalmi élet, itt vannak a hivatalok, iskolák, a nagy üzletek, pénzintézetek. Az ipari élet színhelye az Újváros vagy más nevén Virágvölgy nevű városrész, mely kelet felé, a síkon terül el, számos gyárával, kisebb-nagyobb ipartelepeivel. E rész már nem annyira a turista-kiránduló, mint inkább a gazdasági életet tanulmányozók érdeklődése körébe esik, de a város jövőjére nagy fontosságú, mert csak itt fejlődhetik és terjeszthetők tovább. Nyugat és észak felől a hegyek állják el a terjeszkedés útját, délről a Duna s így csak kelet és északkelet felé van nyitva az út.

A most megnyitandó kiállítás színhelyéül a Duna jobb partján fekvő terjedelmes, hatalmas fákkal, buja növényzettel ékes, kitűnően gondozott u. n. ligetet választották szerencsés tapintattal. E park páratlan szépsége országsszerte ismeretes, — egyik legfőbb büszkesége minden pozsonyinak. Félő gonddal is vigyáznak rá: a mostani kiállítás ide helyezésebe is az alatt a különben igen természetes feltétel alatt egyeztek bele, hogy szépségén, százados fái csorbát ütni nem szabad. A kiállítás tehát a lehető legszebb keretet fogja kapni: épületei friss bokrok lombjaitól környezve, terebélyes platánok, tölgyek, hársak, szilfák és ritka díszfák árnyékában vonulnak meg s a ki gazdag látványosságait végignézi, egyúttal kellemes sétában is gyönyörködhetik.

Az egész tulajdonképeni liget, a napoleoni harcok idejéből származó sánczon belüli terület a kiállítás területe, sőt még ezen túl is terjed, a mennyiben a nagy kiterjedésű szarvasmarha- és lókiállítás a szomszéd Ligetfalú felé vonuló mezőre jutott, mely már e falu határához tartozik.

A kiállítást a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége a pozsonyi gazdasági egyesülettel s a város törvényhatóságával karöltve rendezi,

de részt vesznek e munkában Pozsonymegye és a szomszédos vármegyék törvényhatóságai, nemkülönben a pozsonyi kereskedelmi és iparkamara is. A pozsonyiak, kiknek élénk érzékük és lelkes buzgalomuk városuk fejlődése iránt lépten-nyomon nyilvánul, örömmel karolták fel az eszmét, mert míg alkalmuk nyílik egyrészt városuknak az utolsó egy-két évtizedben elért, vidéki városaink életében szinte páratlan virágzását bemutatni a kiállítási vendégeknek, másrészt belátták a kiállításnak s a vele járó jelentékeny idegenforgalomnak nagy hasznát. Hogy épen Pozsony választották az ország nyugati városai közt a kiállítás színhelyéül, az a város nagy gazdasági és szellemi fejlettségén kívül indokoltat nyer abban is, hogy Pozsonynak fekvése is kiválóan alkalmas e célra. Minden felől vasúttal, hajóval a közlekedés fő útvonalaiába esik s a határszélén lévén, alkalmas arra, hogy Ausztria, sőt Németország érdeklődőit is odavonzza s így a kiállítás jelentékenny hozzájárulhat mezőgazdasági fejlettségünk széles körben való megismertetéséhez.

A kiállítást a földmívelésügyi miniszteriumon kívül az összes miniszteriumok hathatós anyagi és erkölcsi támogatásukban részesítik, Pozsony sz. kir. város és Pozsonymegye, valamint a szomszédos vármegyék törvényhatóságai, nagy uradalmak, a kereskedelmi és iparkamarák, a környék minden közigazdasági tényezője pedig vállatve fáradozik sikeres rendezésében. Ő Felsége a király is hozzájárult e nagy gazdasági feladat megoldásához, a mennyiben tiszteletdíjat tűzött ki.

A kiállítás védnöki tisztét a Pozsonyban lakó Frigyes főherceg, a Dunántúl legnagyobb földbirtokosainak egyike vállalta el.

Diszelnökök: Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter, gróf Desseuffy Aurél, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület elnöke, gróf Pálffy István, a Pozsonymegyei Gazdasági Egyesület elnöke, Broly Tiádar, Pozsony város főpolgármestere.

A kiállítás igazgatóságát a következőkből áll: Elnök: Bujanovics Sándor, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület alelnöke, Tagok: Bartal Aurél, orsz. képviselő, a Pozsonymegyei Gazdasági Egyesület II. elnöke, Forster Géza, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatója, Kazy József, miniszteri osztálytanácsos, Kumlik Tiádar, Pozsony város helyettes polgármestere. Előadó: Rubinek Gyula, orsz. képviselő, a kiállítási iroda főnöke.

A kiállítás rendezési munkálatai még erősen folynak Rubinek Gyula orsz. képviselő, a kiállítási iroda főnökének vezetésével, a kinek segítő társa Horváth Jenő, a Pozsonymegyei Gazdasági Egyesület titkára és a helyi rendező bizottság előadója.

A kiállítás hat főcsoportra és több alcsoportra oszlik és pedig:

I. főcsoport: Élő állatok és állati termékek kiállítása. A főcsoport elnöke: Tormay Béla, miniszteri tanácsos. Főcsoportbiztos: Jeszenszky Pál, az O. M. G. E. titkára Budapest (Köztelek). — Alcsoportok: 1. Lókiállítás. 2. Szarvasmarhakiállítás. 3. Juh- és gyapjúkiállítás. 4. Sertéskiállítás. 5. Baromfiállítás. 6. Méhészet. 7. Selyemnyártás. 8. Tejgazdaság. 9. Halászat. 10. Ebkiállítás.

II. főcsoport: Földmívelés és növényi termények kiállítása. A főcsoport elnöke: Rovara Frigyes uradalmi jószágigazgató, Pozsony. Főcsoportbiztos: Szilassy Zoltán, az O. M. G. E. szerkesztő-titkára, Budapest (Köztelek). — Alcsoportok: 1. Szemes termények, magtenyésztés, magnemesítés, burgonya műtrágya kiállítása. 2. Vetőmagvak, fűtakarmányok magvai, természetes és mesterséges takarmányok, len és kender, komló. 3. Agronom-geologia, talajjavítás és rétvontás, kísérleti, mintagazdaságok. 4. Dohánykiállítás. 5. Gyűjteményes kiállítások: a) uradalmak, b) gazdasági egyesületek. 6. Gazdaságtörténelmi kiállítás.

III. főcsoport: Szőlőmívelés, borászat, gyümölcs- és kertészeti kiállítás. Főcsoportelnök: Hertelendy Ferencz. Társelnök: Fülöp Jónás. Főcsoportbiztos: Mayer Henrik. — Alcsoportok: 1. Szőlészeti és borászati kiállítás. 2. Kertészeti és gyümölcsészeti kiállítás. 3. Pálinkafélék.

IV. főcsoport: Mezőgazdasági és egyéb gépek és eszközök kiállítása. Csoportelnök: Balla Mihály miniszteri osztálytanácsos. Főcsoportbiztos: Ifj. Sporzon Pál gazdasági tanintézet tanár. Helyettes csoportbiztos: Zorád István.

V. főcsoport: Házi és mezőgazdasági iparok kiállítása. Csoportelnök: Sprinzel Mór. Csoport-

biztos: dr. Wolf Gerő. — Rendezi a pozsonyi kereskedelmi és iparkamara, a soproni, győri és beszercebányai kereskedelmi és iparkamarák közreműködésével.

VI. főcsoport: Erdészeti és vadászati kiállítás. Elnök: Gróf Esterházy Mihály. Alelnök: Lászlófy Gábor kir. erdőfelügyelő. Főcsoportbiztos: Neogrady Kálmán kir. erdőfelügyelő. — Alcsoportok: 1. Erdőtenyésztés. 2. Erdőhasználat. 3. Erdőrendezés. 4. Vadászat.

TRENCSEN-TEPLICZEN.

Az Arnyas park kanyargó útján,
A merre csak ellát a szem,
Élet pezseg, víg lárna hallik,
Sétálnak százan, ezren.

Mint forgatag egy kis levélkét,
Viz minket is az áradat
És elveszünk bent, a tömegben,
Kis családdal, percz alatt.

Megyünk, merre visznek, sodornak...
— De egyszer csak felrezenünk,
Csodálkozva nézünk egymásra:
Idegen világ ez nekünk!

Ismerős arc nem integet ránk,
A szó fülünkben összefoly,
Beszélnek tán itt minden nyelven,
Csak hogy magyar szó nincs — sehol!

Szorongva állunk, tétovázva,
Még símulnak a gyermekek,
Egy fapadkán összebúvunk, mint
Bús madarak a lomb megett...

Szavunk megállt, hangunk se rezdül,
Csak nézünk szótlan, merve,
Fürkészünk a járókelőket,
De minden szavuk — idegen!

Van itt lengyel, rácz, morva, német,
S más tótul tőri a — csehet;
Ki komoran, szótlanul lépdel,
Ráfogjuk, hogy: magyar lehet!

Várjuk, lessük, figyeljük őket...
— De egyszer csak ének rivall,
Édes magyar szót hord a szellő,
Gyermekek ajkán cseng a dal.

S bűvös álom, csodás ígét
Szálja meg a tömeg szívét:
«A gyermektelep Budapestről...»
Suttogják, hordják szerteszét.

Futnak, sietnek mindenáron
S a kis «nemzeti hadsereg»
Nem is sejtji, csengő dalával
Százak szívét dobbantja meg.

Ez a csepp vér hazánk szívéből
Elárasztja ezrek szívét,
Láng, hő belől már minden lélek,
De még elfojtja ihletét.

Mert cseng a dal, a drága «himnusz»,
Még zúg a — «rendületlenül...»
A lélek issza halk gyönyörrel
S az édes hangon elmerül.

De mikor vége, mint az orkán
Kitor a taps s a bérz, a hogy
Ezer «éljen» mennydörög vissza,
Magyar szót zúg a rengeteg.

Kit álszemérmé vitt reája
S nem a szükség, csak — kényelem,
Édes magyar szó cseng az ajkán
Így cseveg már édesdeden...

S én ámulok, könny gyül szemembe,
Elgondolkodva tapsokol:
Én Istenem, hogyha akarnánk,
Mennyin lennénk itt — magyarok!

Bodnár István.

* A «Budapesti szünidei gyermektelep» Szent-István napján Trencsén-Teplíczen volt kiránduláson.

MARGIT ZSÓFIA FŐHERCEGNŐ.

MARGIT ZSÓFIA FŐHERCEGNŐ, WÜRTEMBERGI HERCEGNÉ.

1870—1902.

A Habsburg-ház vérrokonságban királyunkhoz legközelebb álló tagjainak egyike hűnyt el augusztus 24-ikén Gmundenben: Margit Zsófia főhercegnő, Albrecht württembergi herceg neje, királyunk öccsének, az elhunyt Károly Lajos főhercegnek leánya, Ferencz Ferdinánd trónörökös testvérhuga. Halálát agyánál ott volt férjén kívül mostoha anyja, Mária Terézia főhercegnő és két nővére, Mária Annunziata és Erzsébet főhercegnők.

A fiatalon elhunyt főhercegnő 1870 május 13-án született, mint Károly Lajos főhercegnőnek második, Mária Annunziata főhercegnővel II. Ferdinánd szicíliai király leányával kötött házasságából származott negyedik gyermeke s legidősebb leánya. Születése helye Artstetten, Alsó-Ausztriában. A kis főhercegnő korán árvaságra jutott: alig volt még egy éves, mikor édes anyja meghalt. 1873-ban atyja harmadikban is megöszült s Mária Terézia főhercegnő személyében gyermekeinek gondos, szerető mostoha anyát adott, a kiből Margit Zsófia főhercegnő méltán láthatta igazi anyját, mert ő nevelte fel önfeláldozó szeretettel s meleg anyai érzéssel.

Margit Zsófia főhercegnő fogékony szelleme már korán a művészetek felé fordult, melyeknek a legkülönbözőbb formákban áldozott, a mint hogy atyja házában a művészi törekvések mindig meleg othonra találtak. 1886-ban a király kinevezte a prágai nemesi hölgy-alapítvány apátnőjévé. Ezt a méltóságot a Mária Terézia királynő által alapított szabályzat értelmében mindig az uralkodóház valamelyik nőtagja szokta viselni s Margit Zsófia főhercegnőnek egyik elődje volt benne Mária Krisztina főhercegnő, a volt spanyol regens-királyné. A nagy tekintélyben álló méltóság számos nevezetes előnyvel és díszszel jár, de köteleességekkel is, a mennyiben különféle alkalmakkor gyűléseket kell vezetnie, beszédeket mondania s fejedelmi vendégek fogadásánál is jut neki szerep. Előjogainak egyike az, hogy a cseh királyi koronázásnál ő teszi a királyné fejére a koronát. Az apátnő életmódja különben nincs semmiben sem korlátozva s Margit Zsófia főhercegnő nemcsak részt vett apátnő korában az udvari és egyéb nyilvános ünnepélyeken, hanem kedvelt alakja is lett a bécsi előkelő társaságnak. Atyjának bécsi és reichenauai palotájában, természetesen szűkebb családi kör előtt, több ízben arattott sikereket műkedvelői előadásokon. A festészetben is kitűnt.

Nagyon vallásos nő volt. Reichenauból anyjával együtt sokszor megfordult a környékbeli

bücsőjáró helyeken, melyek közül többet értékes képekkel, szobrokkal ajándékozott meg. A kilenczvenes években az volt a hire, hogy kezét akarja kélni Viktor Emánuel, a mostani olasz király. Már ki is volt tűzve az olasz herceg bécsi látogatásának ideje, a mikor a házassági tervek romba döntötte a főhercegnő súlyos betegsége. Tífuszba esett 1891 őszén a különben is gyengéd szervezetű főhercegnő s tífuszban szenvedett Ernő főherceg is, a ki azonban kigyógyult. Margit Zsófia életéért anynyival is nagyobb volt az aggodalom. Hosszas szenvedés után mégis visszanyerte egészségét. Híres szép szőke haja azonban áldozatul esett a betegségnak s évekig tartott, míg újra megnőtt. Ezért lánykora utolsó éveiből úgy maradt meg a bécsiek előtt az emléke, hogy rövid haját visel, a mely nagyon fiatalossá tette arcát.

1893 január 24-ikén lett neje Albrecht württembergi hercegnek s ekkor lemondott apátnői állásáról is. Házasságát rendkívül bő gyermekáldás követte, az idei január 5-ikéig nyolcz gyermeknek adott életet, a kik közül hatan élnek: Fülöp Albrecht, Albrecht Jenő, Károly Sándor hercegek, Mária Amália és Mária Terézia hercegnők s az idén született kis csecsemő, a kit karon vitt dajkája az anya halállos ágyához. Két gyermeke még régebben, kis korában halt el.

Ez a nagy gyermekáldás, míg egyrészt sok boldogság forrása volt, másrészt nagyban hozzájárult a hercegasszony egészségének gyengítéséhez. Legifjabb gyermeke születése óta sohasem érezte már egészen jól magát s ehhez a nyáron erős meghűlés járult, úgy hogy már betegesen érkezett a gmundeni fürdőbe. Betegsége rosszabbra fordultának hírére vadászatról hozzá sietett férje. Az orvosi vélemény s sürgősnek mondotta ki a műtét szükségét, melyet augusztus 21-ikén végre is hajtottak rajta. Betegsége alatt folyton mellette volt mostohaanyja, hat gyermekének gondját pedig nővérei vállalták magukra. Az operáció után a hercegasszony jobban érezte magát, de csakhamar szivgyengeségi tünetek mutatkoztak nála s vasárnap esti 6 óra 15 perczkor bekövetkezett a halála.

ASZAF.

Elbeszélés. (Végo.)
Irta Frank R. Stockton. Angolból fordította S. A.

Rooper úr összevonta a szemlődkét.

— Ez egészen más beszéd — mondta — mint a melyet vártam, mikor idejöttem. De ön megfelelt az én kérdésemre s most én megfelelek az önre. Scantle Aszaf két nappal ezelőtt, miután hallotta, hogy meglehetősen rossza fordult a sorom, azt ajánlotta, hogy vegyem el önt s megígérte, hogy megtesz mindent, a mi tőle telik, ha adok neki egy rendes ruhát, egy esernyőt és egy szótárt.

Himes asszony erre megtántorodott és leült.

— Nekem eszembe se jutott, — folytatta Tamás — hogy alkut csináljak a házasságból, de mikor megfontoltam a dolgot és jól megforgattam az eszemben s arra gondoltam, micsoda asszony ön s milyen élet állna előttem, ha önt megkapnám, — beleegyeztem. Aztán Aszaf azt kívánta, hogy előre fizessék, a mit én nem akartam megtenni; nem mintha ön nem érte volna meg, hanem mert nem bíztam benne, hogy más nem igért-e neki többet, mielőtt

én megkapnám. De nem ez a legsúlyosabb a dologban. Tegnap eljött hozzám és visszavonta az alkut, miután én már az egész éjszakát azzal töltöttem, hogy öntre gondoltam s arra, hogy mit fogok önnek mondani. Olyan lóhátról beszélt velem, hogy egészen meglágyultam s megadtam neki mindent, a mit kiakadtunk, csak hogy ellenem ne dolgozzék. Ezzel azonban nem érte be s nem akart szóba sem állani velem, a mig neki nem adom a kiállítási tajtékpipám, a mely mintha gyermekem lett volna évek óta, úgy szerettem. Mikor aztán látta, mennyire elkedvetlenit ez a veszteség, azt mondta, hogy a pipám lehet nagyon drága nekem, de a nővére még drágább neki. És hozzá, mikor a dolog épen tetőpontjára jut, nem bedugja a fejét az ablakon s megzavarja a legesiklandósabb pillanathoz?

— Egy szótár és egy pipa? — kiáltotta a szegény Marietta, szemét a padlóra szögezve.
— De majd visszaadatok én vele mindent! — bizonykodott Tamás. — Ki volt köte, hogy no zavarjon és ő megzavart!

— Vissza fog adni mindent — mondta Marietta fölkelve. — De meg kell értenie, Rooper úr, hogy Aszafnak semmi köze az én házasságomhoz. Most pedig azt akarom, hogy ön távozzék a nélkül, hogy beszélne velem. Nem akarom, hogy veszekedés vagy lárna legyen a házamban. Majd én beszélek a fejével és jobban rendbe hozom az ügyet, mint ön tehetné.

Rooper úr kismopolygott a házból a nélkül, hogy ránézett volna a még mindig a fa alatt ülő Aszafra.

— Ohó — mondta ez magában — ugyan rövidesen kiadta az útját. Úgy kell neki, mért csapott be. Szögelt cipő, ez már mégis...

Ekkor felhangzott a házból az «Aszaf» szó, élesebben és hangosabban, mint valaha. Aszaf felugrott és beszaladt a házba. A nővére bevazolta a nappaliba és bezárta az ajtót. A szeme veres volt, arca halvány.

— Aszaf — mondta neki — Rooper úr elmondott mindent gyalázatos magaviseletről. Most már tudom, mit értettél az alatt, hogy intézkedni fogsz, hogy ruhát szerezz. Engem akartál érte eladni. És a mikor kitaláltad, hogy én valószínűleg nőül megyek Wicker doktorhoz, fölemeltd az árat és szótárt és pipát is követeltél.

— Nem Marietta, — mondotta Aszaf — a szótár az első alkuhoz tartozott. Ha tudnád, milyen szükségem van egy szótárra...

MARGIT ZSÓFIA FŐHERCEGNŐ. MINT A PRÁGI NEMES HÖLGY-ALAPÍTVÁNYI INTÉZET APÁTNŐJE.

— Hallgass! — kiáltott Marietta. — Egy szót sem akarok tőled hallani. A lehető leggyalázatosabban jártál el velem szemben s kívánom, hogy hagyd el a házamat még ma. És mielőtt elmegy, vissza fogod adni Rooper úrnak mindazt, a mit kaptál tőle. Majd adok neked Himes

Marietta nagyon keveset felelt. Odaadta neki, a mi ruhára szüksége volt s nem nyugodott, a míg föl nem vette. A Roopertól kapott ruhákat összecsomagolta, hogy vissza kell adni ennek az úri embernek. Aszaf eleinte dörmögött, de végre is olyan készséggel engedelmeskedett, a

terasz előtt, nem fordította felé sem a fejét, sem a szemét.

— Rooper Tamás — mondotta Aszaf — maga ugyan szép csávába juttatott engem. Kidobtak a házból azért, a mit elmondott rólam. Hogy most hova megyek, azt nem tudom, mert Drum-

Gróf Dessewffy Aurél.

Gróf Pálffy István.

Broly Tivadar.

A POZSONYI ORSZÁGOS MEZŐGAZDASÁGI KIÁLLÍTÁS DÍSZELNŐKEI.

Bartal Aurél.

Bujanovics Sándor.

Forster Géza.

Rubinek Gyula.

Kazy József.

Kumlik Tivadar.

A POZSONYI ORSZÁGOS MEZŐGAZDASÁGI KIÁLLÍTÁS IGAZGATÓSÁGA.

ruhából, minden feltétel nélkül, csak hogy elmenj. Gyere velem fel a lépcsőn a ruháért. Kinyitotta a pallaszobát s kihozott belőle különböző ruhákat, melyek egykor a boldogult Himes uréi voltak.

— Nehéz dolog ez, Marietta — mondta Aszaf, a mint felemelt egy kabátot — visszaadni egész új, gyapjú ruhát olyanért, a mely már viseltes és, a mint látom, félig gyapot.

mely fölkeltette volna Marietta gyanakvását, ha nem lett volna olyan nagyon mérges.

Barna papirosba csomagolt hatalmas batyuvál egyik kezében, bottal, esernyővel és nagyon kicsike bőrönddel a másikban közeledett Aszaf a kocsamához. Rooper úr egyedül ült terrazon. Nagyon közönséges agyagpipából szítt s figyelmesen, elgondolkozva nézett maga elé a levegőbe. Mikor régi czinkosa odajött és megállt a

mondvillebe nem mehetek. Sőt mi több, én megtartottam a szavamat, maga pedig nem. En nem zavartam magát, mert honnan tudhattam volna, hogy maga kiböki a kérdést az első pillanatban, hogy bejut az ajtón? Azt a szótárt pedig, a melyet ígért, még nem kaptam meg.

Rooper Tamás nem felelt egy szót sem, de szilárdan maga elé nézett.

— És még valami — folytatta Aszaf. — Mit

ad maga nekem azért a rend ruháért, melyet azelőtt viseltem s a maga szobájában lettem és ott hagytam?

Rooper úr erre olyan dühvel ugrott fel, hogy a tűz szikrákban röpült ki a pipájából.

— Mennyi az utiköltség Drummondvilleig? — kiáltotta.

Aszaf gondolkodott egy pillanatig.

— Három dollár és ötven cent, beleszámítva a vacsorát.

— Megadom azért a ruháért — mondotta Rooper és leolvasta a pénzt.

A batyu, melyben a Rooper-féle ruha volt, jó nehéz volt és Aszaf lassan ballagott. Nem volt kedve Drummondvillebe menni, mert utálta a könyvvezetést s egy évi lustalkodás és jó élet elvette kedvét a munkától, mely kevés fizetéssel jár. Ebben a tünődő állapotában nagyon örült, hogy megállhat s beszélgethet Mac Jimsey asszonynyal, a ki az ablakában ült.

Ez a jó bölgy a falu első szabónője volt; kemény munkával és üzleti gondossággal elég jól meg tudott élni. Özvegy volt, kicsiny természetű, vékony arcú, nagyon gondosan volt öltözve s

engedte jutni a házat, holott olyan rendesen fizettem érte a bért.

— Ez igaz — mondta Aszaf. — Rooper Tamás lelketlen ember, az bizony. Értem, hogy ki tud fogni egy magányos asszonynyal, mint ön. Sem a fia, sem a leánya nem elég idős még, hogy pártját foghassa.

— Bizony, Scantle úr, úgy van.

Aszaf egy pillanatig bámult maga elé s aztán így szólt:

— Férfi kellene a házhoz, Mac Jimsey asszonnyal.

A POZSONYMEGYEI GAZDÁK PAVILLONJA.

A KIÁLLÍTÁSI IRODA.

AZ IZABELLA FŐHERCEGNŐ VÉDNÖKSÉGE ALATT ÁLLÓ NŐIPARISKOLA PAVILLONJA.

VADFOGÓ KUNYHÓ (HÁTTÉRBE AZ ERDÉSZETI PAVILLON).

A POZSONYI ORSZÁGOS MEZŐGAZDASÁGI KIÁLLÍTÁSBÓL.

Aszaf elfogadta és sóhajtott.

— Maga rosszul bánt velem, Tamás — mondotta — de nem haragszom érte. Isten áldja meg.

A mint lassan az állomás felé ballagott, megállt a bolt előtt.

— Megjött már az a szótár, melyet számomra rendeltek? — kérdezte.

Mikor megmondták neki, hogy csak néhány nap múlva jön meg, nem esett kétségbe, mert lehetséges volt, hogy Rooper Tamás mérgeiben elfelejtje visszavonni a megrendelést s ez esetben még mindig van remény a vágyva-vágyott könyv megkapására.

általában kellemes külseje volt. Aszaf bement a ház előtti kis udvarba, letette batyuját a küszöbre s az ablak alá állt beszélgetni. A boldogult Himes ruhájába öltözve, a látogató olyan tiszteletre méltó külsejűnek látszott, hogy Mac Jimsey asszony egy cseppet sem szégyenkezett, hogy az emberek itt látják állni. Sőt még hízogónak is találta, hogy megállt az ablaka alatt. A beszélgetés csakhamar az elköltözésre fordult.

— Nagyon sajnálom, hogy ki kell költözöm — mondta Mac Jimsey asszony — mert drága az időm épen a saison közepén s a költözés miatt iszonyúan elmaradok a munkámmal. Nem szép Rooper úrtól hogy ennyire

A jó asszony egyszerre elpirult, mint a rák. Olyan furcsa volt, hogy egy gentleman ezt mondja neki.

Aszaf látta a pirulását. Nem várta ezt az eredményt megjegyzésétől, de hamar hasznát vette.

— Mac Jimsey asszony, — mondta — ön özvegy és szüksége van valakire, a ki gondját viselje. Ha ezt a feladatot az én kezembe akarja letenni, én vállalkozom rá. Olyan ember vagyok, a ki a fejével dolgozik s ha megengedi, önért fogok dolgozni. Nyíltan szólva, feleségemül kérem önt. A nővérem férjhez megy, én el akartam menni, mert nem bírnék a házban

A POZSONYI MEZŐGAZDASÁGI KIÁLLÍTÁS FŐBEJÁRATA.

maradni, ha idegenek is jönnek bele. De ha ön igent mond, itt maradok és ön lesz az örök, — még azután is.

Mac Jimsey asszony nem szólt egy szót sem, hanem lehajította fejét és vad eszmék kavargtak agyán keresztül. Nem vad, hanem jól kiélezett gondolatok járták át Aszaf agyát. Az a gondolat, hogy Drummondvillebe menjen s elköltözzön az utazásra egy dollárt és hetvenöt centet abból a pénzből, a melyet Rooper fölkapott, most teljesen elfogadhatatlannak tűnt fel.

— Mac Jimsey asszony — mondta — mondok még valamit. Nem csak arra kérem, hogy legyen feleségem, hanem hogy legyen most mindjárt az. A nap lenyugvóban van, az esti madarak énekelnek s nekem úgy látszik, Mac Jimsey asszony, hogy az egész természet olyan ebben a nyugodt órában, mintha házasra készülődne. A fia nem jön haza vacsora előtt, mint mondja, a leánya meg sétálni ment. Jöjjön velem a methodista paphoz s tegye a kezem a kezét az oltár előtt. A kérés és a felesége szívesen eljönnek tanunak. Mikor a fia és a leánya hazajönnek vacsorára, az anyjukat fértlenül látják.

— De Scantle úr! — kiáltotta Mac Jimsey asszony. — Ilyen hirtelen! Mit szólnak hozzá a szomszédok!

— A mi azt illeti, hogy hirtelen, hiszen én már évek óta ismerem őt és most, hogy tudtöbbször vagyok boldog otthonomból, nem tudtam tovább eltilkolni az igazságot. A mi pedig a szomszédokat illeti, nem szükséges tudniok, hogy nem voltak hónapok óta eljegyezve.

— De olyan furcsa, olyan furcsa — mondta a kis varrónő. Az areza pedig ismét elpirult, előtörték a könnyei, nem épen bánatos könnyek, a szeméből, tüvel összeszurkált apró jobbkezt pedig véletlenül az ablakdeszkán hagyta, hogy kívülről meg lehessen fogni.

Másnap reggel Rooper úr, praktikus gondolkodású ember lévén, gondolatait a szerelemtől és boszankodástól a jóvedelmére fordította. Hamar meggyőződött arról, hogy jobb lesz megtartani Mac Jimsey asszonyt a házban, ha tül-ságos drága javítások nélkül lehetséges. Így hát elsétált a házhoz. A mint odaért, majd elszédült, látva Aszafot az előudvarban, egy székben ülve, abban a ruhában, melyet ő, Rooper Tamás, fizetett, s a kiállítási pipából pőfékelve.

— Jó reggelt, Rooper úr — mondta Aszaf hangosan, nyíjas hangon. — Azt hiszem, Mac Jimsey asszonnyal akar beszélni azokról a munkákról, melyeket meg kell csinálnatnia, hogy a házban lakni lehessen. Mac Jimsey asszony azonban nincs többé. Most Scantle asszonynak hívják és én vagyok az ön bérleje. Tessék velem beszélni.

Wicker doktor meglátogatta Himes asszonyt

az nap delután, a mikorra ígerte s az ősz elején meg is tartották az esküvőt. Mióta Scantle Aszaf megnősült, nem látta a nővérét, nem is beszélt vele, de el volt határozva, hogy olyan örvendéses alkalommal, mint a lakodalmom, nem fog haragot mutatni.

Tehát jelen volt az esküvőn a falu templomában, abban a ruhában, mely egykor Himes uré volt.

UTAZÁSOM PRETÓRIÁBA.

Irta báró Luzsénszky Félix, volt parancsnok a boer kőztársaságokban.*

Már a Jameson-féle ismeretes betöréskor élénk figyelemmel s rendkívüli érdeklődéssel kísértem a dél-afrikai eseményeket és elhatároztam magamban, hogy bekövetkezhet komoly összeütközés esetén én is kivesszem részem az előttem már akkor oly rendkívül rokonszenves boerok szabadságharcából.

A háború kitörése után lemondtam a képviselőházban viselt hivatalomról s 1899 november 28-án elindultam hosszú, de fölötte érdekes útamra.

Triesztben a «Habsburg» nevű osztrák Lloyd-gőzörsre ültem, mely déli 12 órakor indult Alexandria felé.

Nagyszerű idő volt, az egész láthatáron legkisebb felhő sem mutatkozott s oly jó kedvvel hagytam el az osztrák szárazföldet, mintha csak valahová a szomszédba mentem volna rövid kirándulásra.

A hajón mindenféle tarka-barka öltözött utas volt, többek közt arabok, jeruzsálemi zsidók, feketék, stb. Mialatt a fedélzeten sétáltam, egy arab iszonyatosan megtaposta a lábamat, erre azután magyarul szóltam rá, amúgy huszárosan — mert hiszen arabul csak annyit tudtam, hogy «ajjt kubbaj et buza», a mi azt jelenti: «sört kérek!»

A kaftános arab rám bántott nagy fekete szemével, de nem értett meg, hanem egyszerre előttem termett egy kis púpos magyar ember s rendkívüli örömet fejezte ki a felett, hogy rajta kívül más magyar is van a hajón. Mihamar bizalmas beszélgetésbe elegyedtünk s elmondottuk egymásnak utazásunk célját. Ő Behárka

* Báró Luzsénszky Félix mint egy önkéntes csapat — komandó — parancsnoka vett részt a boerok hősi harcában, miután pedig visszajött a házába élményeiről, tapasztalatairól az ország több helyén rendezett felolvasásokat, melyeket a közönség mindentudó nagy érdeklődéssel fogadott. Ezuttal lapunk számára Budapestről — Pretóriáig, Transzvál fővárosáig való érdekes részletekben bővülő utazását írta meg.

Pál, rimaszombati csizmadia volt — valaki felültette szegényt — és Alexandriába ment munkát keresni, a hol csizmát senki sem visel. Megsajnálta a szegény embert, mindjárt fel is világosította a helyzetről és ajánlotta neki, hogy a legközelebbi hajóval utazzék vissza hazájába, de hát erre nem volt pénze s így mielőtt tovább utaztam volna, beajánloltam az osztrák-magyar konzulátusnál.

December 4-ikén hajnalban értünk az alexandriai kikötő elé, midőn még a világító tornyok ragyogtak s a város is ki volt világítva, a mi igen szép látványt nyújtott. Mire azonban hajónk kikötött, már feljött a nap s szép verőfényes reggelen hajtattam be a városba, hol az úgynevezett «Posta szálloda»-ban vettem ki egy szobát s egészen elcsodálkoztam, hogy egy kétszobás világos nagy szobáért — mely tiszta is volt — csak két frankot kellett fizetnem naponta.

Lakásomhoz közel volt a nemzetközi bíróság szép palotája, oda mentem először is, mert fel akartam keresni Óváry Pető 1849-iki emigráns honvédtisztet, ki jelenleg ott van alkalmazva; de vasárnap lévén, nem jött be a városba, hanem kint maradt az Alexandriától vonattal 15 percznyi távolban levő szép kis vilájlában.

Ebéd után kimentem a vasuton Óváry bácsit meglátogatni; lakását könnyen megtaláltam, mert az öreg urat Alexandriában és környékén mindenki ismeri.

Óvárynak igen kedves kis villája és kertje van. Hosszú szárú csibukkal, kifest és hegyesre pödrött bajusszal s török fezzel a fején ült a hűvös s csinosan berendezett folyosón. Midőn belépve az ajtón, magyarul köszöntöttem, nem valami örömteljes arccal fogadott, mert — mint később megtudtam, — Egyiptomban igen sok a magyar kéregető. Midőn átadtam neki ajánló leveletem, egyszerre igazi magyar házigazdává változott. Becsengette kedves, szép leányát és a mije csak volt a házban, minden jóval el akart halmozni; kültünk a kis kertbe s pár pohár vörösbort mellett hamar ment a barátkozás.

A beszéd tárgya talán még a mai napig sem fogyott volna el közöttünk, mert őt a magyarországi viszonyok, engem pedig az egyiptomiak érdekelték nagyon. Észrevétlenül ránk esteledett s minekutána öreg barátom megígérte, hogy másnap már korán reggel felkeres a szállodában, búcsút vettem tőle.

Másnap már reggel hat órakor talpon talált az öreg, a kapu alatt várt Behárka is s így indultunk el a város nevezetességeit megnézni. Alexandria igen szép, kellemes, érdekes és a mellett rendkívül olesó város, csak arra kell vigyázni, hogy mint idegent be ne csapják az embert, mert a becsapást — különösen a bérkocsisok — igen nagy előszeretettel űzik.

Leginkább csalódtam Egyiptomban a lovakkal; azt hittem, hogy itt gyönyörű telivér arab lovakat fogok látni, pedig hát a tizenkét nap alatt, melyet Egyiptomban töltöttem, alig láttam öt-hat valamire való lovat, olyat pedig egyet sem, mint az a négy magyar pej volt, a melyet a «Habsburg» hajón szállítottak a khedive részére. Az egyiptomi lo csaknem mind kicsiny, szűk mellű, gyenge elejű állat, sovány mint az agár, hanem azért kergetik a bérkocsisok, kik többnyire vágatva hajtának, annyira, hogy az utzakeresztezéséknél és a keskenyebb utzakban ugyancsak vigyázniuk kell magára a járó-kelőnek, nehogy elgázolják. Alexandriában három nap alatt saját szememmel négy elgázolást láttam.

Hugó barátomtól tovább utaztam a vonattal Benha állomáson keresztül Ismailiába, hová éjszaka érkeztem s beszálltam egy olasz vendéglőbe. Első éjjel rettenetes szélvihar tombolt, a fából épült, elég rozoga szálloda csak úgy recsegett s minden perczben el voltam rá készülő, hogy szállodástól együtt elvissz a szél. Ez ugyan nem történt meg, de a szél még másnap is süvöltött, felkavarta a város körül a homokszivatgot s az utzán alig lehetett járni.

Ismailia igen csinos kis tengerparti városka, közepén szép pálmagliget van, szökőkúttal. Megismerkedtem itt Hannermann schlezwig-holsteini születésű rendőrkapitányval, a ki az egész várost megmutatta. Különösen tetszett nekem a rendőrség; a legénység feketebőrű s szép tiszta kái ruhában jár s a kaszárnyájokban is oly példás rend és tisztaság van, hogy sok európai nagy város rendőrsége tanulhatna tőlük.

Jó volt, hogy Hannermannal megismerkedtem, mert az osztrák-magyar konzullal ugyan hiába akartam beszélni; az írnoka beteg volt, ő maga pedig egy görög patikárius, a ki nem tud se magyarul, se németül, csak nagyon rozsd francziául, annyira, hogy midőn a hajóáratok-ról akartam tőle felvilágosítást kapni, egy szavát sem értettem. Megmondtam azután a kon-

zul úrnak magyarul, hogy menjen haza Larisszába s becsapva az ajtót ott hagytam a faképnél.

POZSONY A DUNA FELŐL NÉZVE. — Háry Gyula rajza.

zul úrnak magyarul, hogy menjen haza Larisszába s becsapva az ajtót ott hagytam a faképnél.

Nem akarom majd továbbra is a konzulok egyenkénti leírásával untatni a t. olvasót, de azt nem hallgathatom el, hogy kivéven Alexandriát, egész Afrikában gyaloglan vagyunk képviselve. Még szerencsénk, hogy legtöbb helyen a német konzulátus képvisel bennünket is, mert igaz ugyan, hogy ezek általában nem sokat törődnek velünk, hanem legalább udvariasak s lehet velük beszélni.

Három napig időztem Ismailiában, azután Hannermann barátomtól érzékeny búcsút véve, tovább utaztam a vonattal Terr-Plainba. Terr-Plain a Suez alatt fekszik, igen szép helyen, közvetlen a tengerparton vannak a szép villák és a legtöbb konzulátusi épület, egy gyönyörű szép fasor mellett. Hannermann tanácsára jöttem ide, mert ő Suezet úgy írta le nekem, hogy ott megeszik az embert a piszok és a férgek. Midőn aztán megnéztem e várost, csakugyan úgy találtam, hogy igaza van, mert Sueznél piszkosabb fészket alig láttam életemben.

Terr-Plainbe Suezből vasút van építve s naponta többször jár köztük a vonat, de lehet csacsiháton is közlekedni. Terr-Plain szélén több arab áll, mindegyik egy-egy felcifrázott fehér csacsival s ezt egy frankért átkergeti Suezbe; azért mondom, hogy átkergeti, mert mihelyest felültem a csacsi hátára, még a kenygyelben sem volt a lábam, az arab végighúzott a csacsin egy hosszú bambuszbottal s ez vágatva indult el vágatva futott egészen Suezig, a hol a szokott helyén magától megállott.

Suezben meg voltam egy kissé rökönnyödvé, mert a német Lloyd-társulat ügynökségénél nem kaphattam a két nap múlva érkező «Herzog» hajóra jegyet. Azt válaszolták, mint néha itthon a villanyoson: «Megtelt!» Igen ám, de ez a válasz nagyon kellemetlenül érintett, mert egyrészt mentől előbb akartam a harczterre érkezni, másrészt pedig attól tartottam, ha sokáig kell másik hajóra várnom, majd nem futja a pénzem.

Nehezen vártam a «Herzog» érkezését s a mint végre látesővel megpillantottam a távolban, gyorsan egy halászbárkát fogadtam, magamhoz vettem kis podgyaszomat és kedvező széllel vitorlázunk a «Herzog» felé. Mihelyt kikötött, már ott voltam és a hágsó lebocsátása után én voltam az első a hajón. Felkerestem a kapitányt s kértem, hogy vegyen fel. De ő, miután megnézte útleveletem, kijelentette,

hogy nem vehet fel több urat, mert a kabinokban nincs egyetlen egy üres hely sem; én azonban nem tágitottam addig, míg nem megállapodtunk abban, hogy a magammal hozott függőhálóban fogok hálni a fedélzeten és a harmadosztályú utasokkal étkezni.

A «Herzog»-on, a mely egyike a legnagyobb személyszállító hajóknak, úgy hemzsegett a sok utas, mint a cserebogár, volt ott igen sok különféle nemzetiségű európai, amerikai és ázsiai, több fiatal boer, a kik Európában hallgatták az egyetemet s most haza siettek, hogy kivigyék részüket a harczból.

E hajón utaztak ezenfelül a németalföldi, francia, belga és német vöröskereszt-egyesületek küldöttei, ezek között igen sok hölgy is.

Volt állandó zenekarunk s hamar telt időnk, jól mulattunk, volt koncert, gyalogfutó verseny s mindenféle más játék, ezenfelül minden nap új meg új ösmeretéseket kötöttem s többnyire elmondottuk egymásnak utazásunk célját. Kiderült nemcsak, hogy az utasok legnagyobb része a boerok segítségére igyekezett. Volt azonban néhány magába zárkózott ember, ezeket azután folyton gyanúsították s angol kémeknek vélték.

A Vörös-tengeren lefelé öt napig utaztunk s itt iszonyatos rekkenő hőség volt, nagyon sokan megbetegedtek, rajtam azonban, hála az égnek, semmi sem fogott s mondhatom, hogy talán soha sem éreztem magamat jobban, mint épen ekkor.

A Vörös-tengerben sok delfint, bothalat és tömérdek repülőhalat láttunk, — a repülőhalak többnyire seregestől röppentek fel a vízből s néha 200—250 méternyire is szálltak, míg nem ismét eltűntek nyom nélkül a vízben.

(Vége következik.)

HAJÓTÖRÉSEK A KIKÖTŐBEN.

Statisztikai adatok szerint a vasuton utazót a legnagyobb veszély nem a nyílt pályán, hanem a vonatoknak a pályaudvarba való berobogásakor fenyegeti. A váltók hibás állítása, szemközti jövő vonatok, a kitérő keresztvezéseken előforduló kisiklások több veszélylyel járnak, mint valamely villámvonatnak szédületes sebességű vágatása a szabad pályán. Valamint a vonatokat a pályaudvaron, a mostani hajókat a kikötőben fenyegeti a legnagyobb veszély. A modern óriási gőzöskök csak teljes erővel járva engedelmesskednek a kormányának. Ha a

kikötőbe — mint pl. Hamburgba — csak egy szűk kijárat vezet, az óriási gőzös gépei csak félerővel dolgoznak s többnyire egy kis gőzhajó által vontatják őket. Egy ily módon vontatott nagy hajó minden szemközti jövő járműre nézve nagyon veszélyes, mivel bizonyos pillanatokban a vezető tengerészeknek nem engedelmességek.

A legborzasztóbb szerencsétlenség 1878. évi december 3-án a londoni kikötő közepén a «Princess Alice» nevű gőzhajót érte. A kiejutásról visszatérő hajó földézetén ezer ember mulatott és táncolt, midőn egy szemközti jövő nagy gőzös derekán ketté vágta. A rögtön elmerült «Alice»-vel 670 ember a tengerbe fult.

Az angol tengerészet történetében örökké emlékezetes maradt ama borzasztó katasztrófa,

ember lehetett a hajón. Ekkor — nem tudni, mi okból — a hajó egyszerre jobb oldalára dőlött vissza, mire a víz nemcsak a léken, hanem az ágyúk nyílásain is oly óriási erővel tödült a hajóba, hogy ez néhány percz múlva elmerült és 900 ember életét vesztette.

A XIX-ik században előfordult számos eset közül csak kettőt említünk fel. 1857. január első napjaiban az amerikai Egyesült-Államok «Monongahala» nevű korvettája a santa-cruz-i kikötőben horgonyzott. Az amerikai partokon gyakran irtozatos hullámtódulások fordulnak, melyeket valószínűleg földalatti tengerrengések okoznak. Egy ily hullámtódulás a nevezett hajót felkapta s a santa cruz-i Frigyes külváros magas házai fölé emelte s a házak fölött ismét a kikötő melletti partra s ott elejtette. A meg-

végett az ottani száraz dockba készült vonulni, az ennek kapujából egy zsilip véletlen felnyílása által előre tödült roppant mennyiségű épületfa annyira megrongálta, hogy többé nem kelhetett tengerre.

Mindezekből kiténik, hogy a «biztos kikötő» a tengerészeknek, valamint az utasnak biztonságát nem nyújt s biztosnak tartott kikötőben is lehet hajótörést szenvedni.

EGYVELEG.

* Az angol hadsereg egészségügyi osztályának jelentése szerint a boerok töltényei kivétel nélkül rézheggyel vannak ellátva. Az ilyen lövegek által okozott sebesüléseknél — leginkább esontörések-

AZ ANGOL KORONÁZÁSRÓL. — A KIRÁLYI PÁR MEGÉRKEZÉSE A WESTMINISTERI APÁTSÁGI TEMPLOMHOZ.

mely 1783. augusztus 14-én a spithead-i kikötőben történt. Az akkori angol hajóhad legnagyobb csatahajója a «Royal George» volt, melynek fedélzetén összesen 120 nehéz kaliberű ágyú volt elhelyezve. A kitűnően vitorlázó hajó több tengeri csatában bevált. Egy szombati napon a gyakorlathoz visszatérő «Royal George»-ot egy lék miatt a javító kikötőbe kellett vinni. Azonban a léket megvizsgáló hajó-ácsok azt jelentették, hogy a víz két lábnyira a vízvonaltól erösen a hajóba tödül, mire a kapitány elhatározta, hogy a víz kiszivattyúzása végett a hajót baloldalára fekteti. E célra a jobb oldalon levő ágyúkat a bal oldalra szállította át, úgy hogy a hajó léket kapott része a vízből egészen kiállt. A reakövetkező vasárnapi napon a hajó tisztjeit és legénységét ezek családjai látogatták meg s ekkor mintegy 1200

feneklett hajó legénysége elpusztult, a hajónak a tengerre való visszavontatása a jókarba helyezése fél millió koronába került. Az «Utópia» angol személyszállító gőzhajó 1890-ben Nápolyból New-Yorkba utazván Gibraltárban 830 ki-vándorlót vett fel s egyúttal köszönkészletét is kiegészítette. Március 17-én este az «Utópia» Gibraltárt elhagyva akaráván a kikötőben horgonyozó angol hajóhad sorai közt óvatosan előre haladt. E pillanatban az «Auson» angol vértés hadihajó véletlenül megfordult s sarkantyújával ketté szakította az «Utópia»-t, mely 500 emberrel rögtön elmerült.

Majdnem hasonló módon pusztult el a malagai kikötőben a «Gneisenau» német iskolahajó 98 tisztet és tengerészapróddal.

1896-ban a «Turiste» svéd hajót a cadixi kikötőben abban a pillanatban, midőn javítás

nél — a rézheggyel vegyi hatása legtöbb esetben vérmérgezést okoz.

* A gyöngytyúk mint időjós. Egy állat sem jelzi oly feltűnően és biztosan a közelgő zivatar, mint a gyöngytyúk, mely madár már órákkal a zivatar kitörése előtt izgatottan ide-oda röpösvé bűvő helyet keres.

* Az angol katona naponta egy kilo kenyert, 3/4-ed kilo húst, 1/4-ed kilo rizst, 1/2 kilo burgonyát s 1/4-ed kilo szárított fűzeléket kap. Hetenként pedig 1/2-ad kilo sót, ugyanannyi porkölt kávét és ezukrot. Ezenkívül a közkatona napi zsoldja egy koronára megy.

* Whitelaw, a «New-York Tribune» című napilap szerkesztője, a londoni koronázási ünnepélyek tartására, — vagyis hat hétre — 96 ezer koronáért egy teljesen berendezett házat bérelt ki magának. Ugyanennyit fizetett az angol nagykövét Moszkvában, midőn III. Sándor cázár koronázták.

LAUKA GUSZTÁV.

A hatvanas években készült fénykép után.

LAUKA GUSZTÁV.

1818—1902.

Távol a fővárostól, a hol hosszú életének nagy részét töltötte, hunyt el augusztus 23-án irodalmunknak egyik legrégebb, buzgó munkása, Lauka Gusztáv, 84 éves korában, Nagy-Becskereken. Irodalmunk fejlődő időszakában, már a harminczas évek végén kezdte meg írói működését s hatvanégy esztendő váltakozó, oly ellentétes irodalmi irányzatai közt tolla soha sem pihent és kedélyének vidámságát az aggkor sem apasztotta.

A vidámság, a szeretetreméltó gúnyolódás tette Laukát kedvelté. Többnyire futó benyomásokon és hangulatokon alapult dolgozatai; mélyebb tartalomra, művészeibb formára nem igen törekedett. Nem volt alkotó erő, hanem olyan megfigyelő, ki élénk, könnyed formában tudta megfigyeléseit kifejezni, mint a hogy a társaságok elmés tagjai, a kiket azért szeretünk, mert van mondanivalójuk és azt el is tudják mondani a társaság élvezetére. Nagyobb terjedelmű munkát keveset írt. Két kötetre terjedő «A vidék» című könyve is, mely jellemzetesen tárja föl humorát, szatiráját, emberismeretét és gúnyos filozófiáját, csak kisebb életképek sorozata, a magyar vidéki élet mozaikja. Lauka Dickens «Pickwick club»-ját véve mintául, az ötvenes évek magyar társadalmát, főleg a vidék tekintetes urait, a tekintetes asszonyokat, a kurta nemeseket, a feltűnőbb félszégeket, a maradiságot akarta festeni, belevegítve a Bach-korszak hivatalnokait, sőt felismerhetőleg rajzolva le élő személyiségeket is. Gúnyolódó természetű a költészetben is érvényesült. Az akkori irodalomban divatozott érzélgősség csufolására Don Gunárosz név alatt a spanyol romanzerók formájában írta paródiáit. A német szentimentális balladák paródiái közt nagy kedveltségre tettek szert a «Butter Flórián» és a «Hadnagy Richárd». Elbeszéléseiben, apró rajzaiban is mindig eleven szellemet érzünk, ötletben, elméségben nem szorult meg, jellemezni is tud. Jellemzési erejének kiváló példája «Gróf Nulla Leopárd», egy semmittevő nagy úr élet-rajza. Nem egyszer bizarr és kirívó, a mit Lauka írt, de volt benne eredetiség is s tele volt vidámsággal és pajkossággal. Élete nagy részét a hivatalnoki pályán töltötte, de az irodalommal foglalkozni soha sem szűnt meg s a szerkesztőségekben mint szívesen látott vendég gyakran megjelent. Az élet gondjai nem bántották, ellenségei nem voltak, az idő nem pusztította el kedélyének derűségét, patriárkhai kort ért el meggörnyedés nélkül.

Szatmármegyében, Vitkán 1818. július 20-án született, hol atyja a Károlyi grófok uradalmának mérnök volt. Szatmárt, Kassán, Pesten elvégezve iskoláit, gazdasági irnok lett az erdői uradalomban. Ez időben ismerkedett meg Petőfivel s a nagy költővel baráti viszonyba jutott. Gazdasági hivatalában nem érezte jól magát s az irodalomban keresett tért a munkálkodásra.

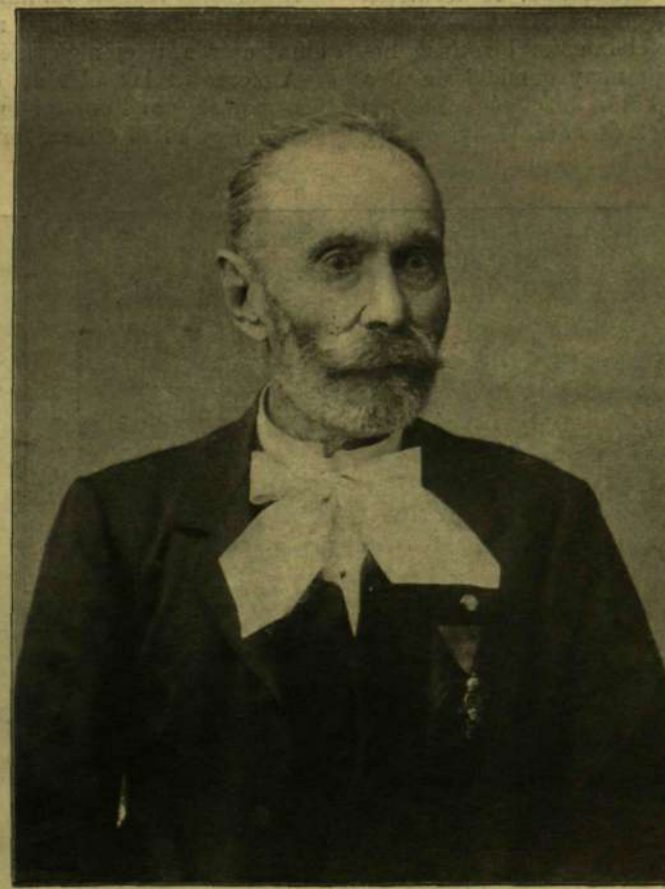
Vidéki leveleket írogatott, 1839-ben megjelent az első novellája («Erdel rém») Helmezy «Társalkodó»-jában, aztán költeménye Vajda Péter «Almanach»-jában. E munkái által jutott összeköttetésbe az akkori irodalommal. 1840-ben feljött Pestre, hol Kovácsóczy szerkesztő adott neki szerény állást, 1841-ben pedig akadémiai irnok lett. 1843-ban egy verssel pályadíjat nyert a Kisfaludy-társaságnál. A pozsonyi országgyűlésen 1847-ben az ellenzék mint jegyzőt alkalmazta; 1848-ban a honvédelmi bizottság jegyzője volt, kit Kossuth többször alkalmazott bizalmas küldetésekre; 1849-ben Debreczenben belügyminiszteri titkár lett. A forradalom alatt az első magyar élelaptop szerkesztette «Charivari» névvel, mely három hónapig állott fenn. A forradalom után egy ideig bujdosott, majd rokona, Kende Zsigmond szatmári megyefőnök maga mellé vette főnöki titkárnak, hogy az üldözések ellen véde legyen. 1851-ben nőül vette Stockinger Antóniát. Ez időben Császár Ferencz «Pesti Napló»-jába és Nagy Ignác «Hölgyfutár»-jába dolgozott s e mellett hivatali is viselt. 1854-ben fogalmazó lett a közigazgatásnál Szatmárt, 1855-ben Nagyváradra ment az urbéri törvényszékhez jegyzőnek, a hol 1860-ig maradt. Ekkor báró Sennyey Pál a helytartótanácsnál adott neki alkalmazást, hol egy ideig a sajtóosztályt is vezette. Hivataloskodását az alkotmányos korszakban is folytatta. Ez alatt folyton írt. Könyv alakban harmincz kötete jelent meg, a lapokban szétszórtan közzölt dolgozatainak ez csak kisebb része. Első kötetét 1846-ban Nagy-Károlyban adta ki «Versek 1841—45» cím alatt. Aztán majd minden évben újabb kötetek követték egymást, vers és próza vegyesen. Regényei: «A bölcső titkai», «Az Amáziák és Babelinyiek», «Pásztortűz és lidércfény», «A Basahidi család». Írt egy drámát «Zorzinák» és egy vígjátékot «Mama» címmel. Az utolsó két évtizedben már csak kevés önálló kötetet adott ki. «A műltről a jelenek» és «Emlékjegyzetek» ezimen visszaemlékezéseit is megírta. Művei kivált a negyvenes és az ötvenes években örvendettek népszerűségnek, mert az akkori irodalomban divatozott dagályossággal szemben az egyszerűsége törekedett. Az életnek mindig derűs oldalait vizsgálva, jótékonyan

hatott műveivel az érzélgősségnek a magyar irodalomból való kiszorítására. Nem volt akkora erő, hogy irodalmunkban új irányt kezdetett volna; első költeményeivel, novelláival kezdetben maga is hódolt a korabeli mesterkéltségek, szelvelő irodalmi iránynak, nemsokára azonban megtalálta az egyéniségének megfelelő hangot s bár főképp nagyobb műveiben sok volt a pongyolaság, a jellemzés és szerkezet hiányossága, mégis az élet apróságainak, az emberek félszégeinek, a tréfának, mulatságos túlzásoknak és karrikaturának kevés olyan hivatott és nagy termékenységű írója van régebbi irodalmunkban, mint Lauka.

1882-ben Hertelendy főispán meghívására Torontál vármegye levéltárnoki állását foglalta el. Azóta állandóan Nagy-Becskereken lakott, a hol a «Torontál» című vármegyei hivatalos lapot is szerkesztette. A megyei és városi körök barátságos és szeretete vette itt körül egész haláláig. Budapestre már csak ritkán látogatott el.

Írói munkásságának negyvenéves ünnepét 1879-ben Budapesten ünnepelték s ez alkalommal Laukát az írók és művészek társasága aranytollal, Szatmár hölgyei értékes ezüst tintatartóval, Szeged városa pedig nagy ezüst bográcscsal lepte meg. A király a Ferencz József-rendet adományozta neki. 1889. november 24-én Torontál vármegye ünnepelte meg ötvenéves írói jubileumát, a mikor tíz évi szolgálati időt kapott a vármegyétől jutalmul és összesen 2200 ft tiszteletdíjat az ország különböző vármegyéiből; ugyanekkor a Torontál- és Bereg vármegyék tiszteletbeli főjegyzővé választották. 1893. tavaszán elvesztette nejét. Az idei év tavaszán nőül vette régi hűséges ápolóját, a 68 éves Babinszky Katalint, ki iránt hálájának így is kifejezést akart adni. Az öreg író a télen influenzába, majd tüdőgyulladásba esett s e súlyos betegségei nagyon elgyöngyítették; augusztus elején ágyának esett s nem is kelt többet fel. Halála e hó 23-ikán következett be.

Habár a 84 éves aggyastán elmúlta nem jelent is már nagy veszteséget az irodalomra nézve, de bizonyára mindnyajunk ószinte részvéte kísérté a legöregebb magyar hírlapíró nagybecskereki csendes sirjába s neve irodalomtörténetünk lapjain fenn fog maradni.

1898. évi fénykép után.

LAUKA GUSZTÁV.

A KÖRMENT A KIRÁLYI PALOTA KÁPOLNÁJÁBÓL A MÁTYÁS-TEMPLOMBA VONULÁSKOR.

A menetben résztvevők közt látható gróf Apponyi Albert, a képviselőház elnöke és Lukács László pénzügyminiszter.

RÉSZELETEK A POZSONYI MEZŐGAZDASÁGI KIÁLLÍTÁSBÓL.

A már nem sokára megnyitandó kiállítás megnyitási előtti állapotában is megkapó képet tár a szemlélő elé. Területe történelmi nevezetességű hely: az övező sáncok mögött vetette meg lábát az a maroknyi sereg, mely 1809-ben a Bécsből elvonuló Napoleont föltartóztatta.

Merően néznek le a kiállítás területére a csapasz várfalak; ezek szintén Napoleon ostromára emlékeztetnek, mert francia ágyúgolyó gyűjtötte föl a várat, melynek falai között Mária Terézia királyasszony idejében vidám udvari élet volt.

A városból két úton lehet a kiállításra jutni, a hidon át, vagy a csavargózóssal. A hidon át a főbejáratunkhoz jutunk. A kapu-bejárat sikerült építészeti mű, két oldaltornya három hazai építészeti stílust egyesít magában: nyitramegyei, székely és magyar góthikus stílt.

Mikor a kapun belépünk, először a nemzeti színű karszalagos őrrrel kell elintéznünk a dolgot, mert Szent István nap óta el van zárva a terület s csak jeggyel juthatunk be. A nagy munka befejezésén fáradoznak. A területen elsőül állja utunkat egy a fák között szerényen meghúzódó épület, az élelmiszerbiztonság helyisége. Az igazgatóság nagy gondalal ügyel a látogatók ellátására; külön bizottságok gondoskodnak a kiállítási vendéglőket és üdülő helyiségeiről.

VASZARY KOLOS HERCEGPRIMÁS ÉS KISÉRETE A KÖRMENTBEN.

A SZENT ISTVÁN-NAPI KÖRMENTBŐL.

az erdészeti és vadászati pavillon. Terjedelmre kimagaslik a pavillonok között a pozsonyiegyesi gazdasági egyesület pavillonja.

A terménykiállítás is szakavatott kéz munkájára vall.

Az állatkiállításból ma még csak az épületek láthatók, az ezer meg ezer állat azonban már útban van Pozsony felé. Olyan kényelmes helyet készítettek itt a kiállítandó állatok részére, a milyen otthon a nagy uradalomban is alig jut nekik. A baromfi-kiállításon lesz a legzajosabb és a legmozgalmasabb élet. A gyümölcsészet, szőlőszet, kertészet hármass csoportjánál szintén nagy munka foly, de még nagyobb a gépkiallításnál.

Még meg kellene emlékezni a kiállítás védnöke, Frigyes főherceg pavillonjáról is, de ebbe még nem eresztettek be senkit, gazdagságáról azonban kezeskednek a főherceg óriási terjedelmű s kitünően kezelt birtokai, melyeken bizonyára bőven akad kiállítani való.

Hegedűs András.

ARATÁSI ÜNNEP A KARÁDI URADALOMBAN.

Nagyon szép eszméje volt az Darányi Ignác földművelési miniszternek, hogy a régebben országjárta divatozott, de az utóbbi években majdnem egészen feledésbe ment aratási ünnepélyeket újra életre keltsen s csak örvendezni lehet rajta, hogy a birtokosok is magukévé tevén az eszmét, sok helyen ismét visszaállították a régi szép szokást, mely azonban kívül hogy pár vig órát szerez a hosszú, nehéz dologban kifáradt munkásoknak, egyszersmind közelebb hozza őket a munkaadoókhoz s bensőbbé teszi a köztük levő viszonyt, melyet az utóbbi évek szociális mozgalmak meglehetősen elhidegítettek.

Az idén is sok helyen tartottak ilyen arató ünnepélyt, többek közt a gróf Mailáth József bodroglózi, karádi uradalomban, mely ünnepélyről pár sikerült felvételt is van alkalmunk bemutatni.

A karádi uradalmon lefolyt ünnepély különben azért is nevezetes, mert az egyszersmind az uradalom újjászületésének, termővé tételének s a gazda szakértelmének és szorgalmának is ünnepe volt. Ugyanis a négyeszműföldnél nagyobb birtok addig csupa semlyekes, gaztermő, értéktelen terület volt, melyet most csatornázások s egyéb talajjavítási műveletek által sikerült kitűnő búza-, repcetermő földdé varázsolni s mely most oly dús aratást adott, a mihez hasonlót azon a vidéken még nem igen láttak. A hatalmas kiterjedésű, újnak mondható uradalom ezáltal nem csak tulajdonosának fizet gazdag kamattal, hanem sok munkáscsalád is megkeresheti rajta évenként kenyérét.

A "SZENT JOBB" EREKLYETARTÓJA.

Az idei aratásra távol magyar vidékekről, többnyire Hevesmegyéből hoztattak munkásokat, kik emberül végezvén dolgukat, jól kiérdemelték a számukra rendezett arató-ünnepélyt, melynek vidám lefolyására ők is, de az uradalom tulajdonosa is szívesen fognak visszaemlékezni.

Hosszas sorokban vonultak fel az erőteljes, jókedvű aratók. Elöl saját zenekaruk fújta a Rákóczi indulót. Utánuk a férfi-munkások lépdelték, majd a piros-pozsgás marokszedő lányok, menyecskek csoportja következett; aztán pedig hatkörös szekerek, melyek a búzkalászból s mezei virágból font koszorúkat vivő lányokat szállították.

Így érkeztek meg zeneszó és vig dalolás közt a lomboktól készült érkező sátorhoz, melynek homlokzatára ez volt írva: «Isten áldd meg a magyart». Itt felállottak sorba, lefényképeztek őket, aztán hozták a legények vállukon a hatalmas bográcsokat, telve illatos paprikással s hamarjában hozzá ült mindenki a lakomához, melyhez bizonyára felesleges lett volna jó étvágyat kívánni.

A BOER TÁBORNOKOK ANGLIÁBAN.

Hiába forgatnánk át a világtörténet lapjait, ahhoz hasonló dologra nem akadnánk, mint a mi nem rég az egész világ bámulatára Angliában végebe ment. A három híres boer vezér: Botha, Dewet és Delarey érkeztek meg távoli hazájukból, hol majd három éven át anyai csapat mérték az angol seregre s anyai megaláztatásban részesítették a büszke Britannia önértétét. És ime, ezeket a még csak néhány hónapja is rettegett, gyűlölt férfiakat szinte példátlanul kitörő lelkesedéssel fogadta, ünnepelte az angol nép; úgy, mint saját győzedelmes vezéreit sem. Sőt — a kiknek anyai bajt okoztak — Roberts, Kitchener, még régi, elkeseredett ellenségek Chamberlain is, nagy tisztelettel, szíves nyájasággal várták az egykori félelmes ellenfeleket.

Még maga a király is kérte látogatásukat. S a három boer hős csakugyan megjelent az új uralkodó előtt, hogy részesüljenek a legszivebb fogadtatásban, a milyennel koronás fővalaha az egykori ellenség vezéreit kiütötte.

Ha az ember ezt az utólagos, csakugyan példátlan nagy szeretetet olvassa, önkénytelenül is eszébe jut: miért nem nyilatkozott kicsivel előbb; hej, de sok vérnek és könnynek nem kellett volna folynia!

BAPTISTA KERESZTELÉS BUDAPESTEN.

Sajátságos látványosságban részesültek Szent István napján a főváros lakói. Vagy kétszáz tagból álló társaság, többnyire asszonyok, vonultak végig katonás rendben a nagy körúton, a Margit-híd felé tartva. Elöl egy leány fehér zászlót vitt, utána egy csoport szép dallamokat énekelt kótából, a menetben pedig rúdra erősített táblákat is lehetett látni, ilyesféle feliratokkal: «A bűn minden bajnak okozója», «Bodrog nép, a mely féli az Urat» s más efféle. A lavina módjára szaporodó kíváncsi tömeg aztán csakhamar rájött, hogy ezek bizony baptisták, még pedig nem mindennapi dologra igyekeznek, nevezetesen keresztre, a melyet a Duna hullámaiban fognak végrehajtani, mert hiszen a szent hajdanokban is folyóvizekben szoktak volt keresztelekni.

Megérkezvén az ajtatos menet a Dunapartba, a pap egymásután belevezette az új hívőket, szám szerint hetet, a vízbe s minek utána megáldotta, egészen lemerítette a hullámok közé. A keresztelek után megint felsendült az ének s az immár számban meggyarapodott jámbor hívők, azon módon, a mely jöttek, megint visszamentek a Hunyadi-utcai imaházukhoz.

A baptista felekezet fő fészke Anglia, de kivált Amerika, hol számuk a másfél millió körül van. Hazánkban 1846 óta kezdettek terjedni, de nagyon lassan, bár a múlt század 70-es éveit óta némely helyen tekintélyes számú hívőket szereztek, kivált a fővárosban, Bihar, Szepes, Liptó, Pozsony megyékben és a Bácskában. Egyszerű, jámbor emberek. Azonban nem iába, hogy Amerika a fő erősségük, de úgy-

KÉPEK A KARÁDI URADALOMBAN TARTOTT ARATÁSI ÜNNEPRŐL.

látszik, az amerikai szellem kezd is hatni rájuk. Mert nyilván azért tették épen Szent István napjára eme nagy keresztelek felvonulást s azért hirdették annak leendő bekövetkeztét s azért előre alkalmas módokon, hogy a szent király napjára felözönlő vidékiek is hadd lehessenek tanúi a nagy eseménynek: hátha egynehány meg is térne! A mint hogy ennek az előmozdítására nem is mulasztották el a keresztelekre összecsozdult nézőközönség közt feles számú apró könyveket osztani szét, melyekben részletesen le vannak írva a baptista hittelvei.

ELVESZETT TITKOK.

A legközelebbi két vagy három század lefolyása alatt a tudományok terén oly találmányok kerültek napvilágra, melyekről elődeinknek még fogalmuk sem volt, mindamellett vannak olyan dolgok, melyeket a régiek jól tudtak, ma pedig már csak híruk maradt fenn.

Így például, az egyiptomiak évezredek előtt királyaik és főembereik hulláit oly tökéletesen bebalzsamozták, hogy az angol nemzeti múzeumban lévő múmiákon az enyészést legesekélyebb jele sem látható. Ezen eljárás titka úgy látszik örökre elveszett.

A világhírű sheffield-i acélgyárban a legkeményebb és legtökéletesebb acélarúk készülnek, mindamellett a gyár nem volna képes oly acézl kardpengét előállítani, a melyet a szaracén acéllal több száz évvel gépek nélkül készítenek. A régi szaracén pengékkel még most is bármely hadsereg lovassági kardját egy csapásra ketté lehet vágni. A mely gyáros a szaracénok most már feledésbe ment titkát fölfedezné, ezzel milliókat szerezhetne.

Mai napság a mesterséges gyémántokat tiz vagy tizenkét különböző módon készítik, de a régi francia mesterséges gyémántokat, melyek

ket a valódi drágakövektől még a szakavatott hollandi ékszerkereskedők sem tudnak megkülönböztetni, — most senki sem utánozhatja. Azt a módot, melylyel a régi görögök és egyiptomiak a köveket és téglákat összerakták, jelenleg szintén nem ismeri senki. A titok nem a felhasználás kövében vagy téglákban, hanem az akkori cementben és habarcsban rejlik, melyek készítéséhez ma nem értünk.

A vegyészet, mint tudomány jelenleg már a legmagasabbra igen magas fokára jutott, de azért még mindig vannak olyan régiek festékeit utánozni, melyek például Pompeji és Herulanum hiásott falain most is teljes fényben és szívesen díszenek.

Szintúgy elvesztettük a tartós tinta készítésének titkát. Vegyünk elő egy tíz éve irt levelet és azt fogjuk találni, hogy az írás elfakult vagy rozsdaszínű lett, ellenben a bármely múzeumban található régi kéziratok tintája oly fekete és tiszta, mintha az illető kéziratok tegnap készültek volna.

Az üveg készítésének és festésének titka egészen meg nem veszett el. Némely helyen ma is oly üvegtárgyakat készítenek, melyek az ókor hasonló nemű gyártmányaihoz hasonlítanak. De a közönséges üvegyáros nem képes a régi egyiptomiak által gyártott üvegtárgyakat, vagy a velencei üvegyárosok termékeit utánozni. A velencei üvegyártás titkát ott helyben oly szigorúan őrzik, hogy ahhoz idegen szakember nem férhet s így attól kell tartani, hogy nem sokára az is az elveszett titkok sorát fogja szaporítani. Egy elsőrendű s világhírű londoni üvegyár, mely Indiát és úgyszólván az egész Keletet üvegyöngyökkel ellátja, ezen üzletéből évenként több millió hasznosított, ha azonban a velencei üvegyöngyök készítésének titkát elsajátíthatná, hús-, sőt harminczszorosa haszonnal dolgozna, mivel a velencei gyártmány előállítására majd félmillióval kevesebbe kerül.

Botha, Delarey és Dewet boer tábornokok kiszállnak a hajóból, hogy az angol király látogatására induljanak.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Magyar iparművészet. A magyar iparművészeti társulat folyóiratának július havi füzeté művészi illusztrációkkal és gazdag tartalom, tanulságos közleményekkel jelent meg. Képeinek legnagyobb része a turini kiállítás műtárgyait, egyes osztályait — ezek közt a magyar osztály terméit — mutatja be. A 80 képhez beható és jól tájékoztató ismertetést írt *Czakó Elemér*. A székesfehérvári iparrajziskola kiállításáról *Gróh István* jó cikkekben emlékezik meg s a gondosan szerkesztett rovatok tájékoztatók az olvasót az iparművészet körében előforduló újabb nevezetesebb mozzanatokról. Az előkelő színvonalon álló folyóirat tartalmának bőségében és külső kiállításában a legkedveltebb külföldi művészi szakfolyóiratokkal vetekedhetik s megérdemli, hogy minden művelt család járassa. A lap évi előfizetési ára 10 korona, a magyar iparművészeti Társulat tagjainak illetményként jár. Szerkesztik: *Fittler Kamill* és *Györgyi Kálmán*.

A **«Nemzetünk nagy költői»** című sorozatos vállalatból, melyet *Gaal Mózes* szerkeszt és *Stampfel Károly* posztonyi könyvkiadó ad ki, most jelent meg a 19. és 20. füzet, melyek két nagy regényirónk, *Jókai Mór* és báró *Kemény Zsigmond* élet és jellemrajzát tartalmazzák. Mind két füzet szerzője *Nógrádi László*, a ki a tárgy ismeretével, lelkes hangon és könnyed előadásban méltatja a két nagy író pályafutását. Egy-egy füzeté a vállalatnak, melyben immár husz kitűnő író és költő életrajza jelent meg s mely kíván az ifjúságnak tesz jó szolgálatokat, 40 fillérért kapható.

Két verskötet. *Buday Emma* díszes, feltűnő kiállításban, modern stílus illusztrációkkal ékesítve adta ki verseit. Költői lélek ábrázolásai ezek, a szűk érzelmi- és eszme-kör, tapogatózó nyelv, ingadozó verselés erősen rávall bennük a dilettánsra. Határozottan körvonalozott tárgy nélküli szerelmi epekedések, apró, nem nagyon csattanós aperçue-k s egy-két lyrai-epikai kisebb verses elbeszélés adja a könyv sovány tartalmát. Nagyon kevés mondani valója van a komoly kritikának *Simon Lajos «Örök vágyak»* című kötetéről is, melynek ára fizve két, díszkötésben négy korona. A szerelmi versek ép oly banálisak, költőtelenek bennük, mint a hazafiasak, a fitú érzést ép oly kevés erővel tudja megszólaltatni a szerző, mint a ballada és az életkép hangját. A Múzsák távol voltak tőle versei írása közben.

Jókai prologja. A kolozsvári Mátyás-szobor leleplezésekor az ottani nemzeti színházban díszelőadás lesz, melynek prologját *Jókai Mór* írja.

A budapesti színházak megnyitása. A nyári szünet után a budapesti színházak szeptember elsőjével kezdik meg az előadásokat. A *Nemzeti Színház* Vörösmarty költői művével, «Csongor és Tündével»

nyílik meg. — A *Magyar Színház* már augusztus 27-ikén megnyílt a «Lotti ezredesei» című francia bohóccsal, mely a színháznak ez idő szerint leghatásosabb darabja. A főszerepet Szelestei Elza játszotta és énekelte, Fedák Sári helyett, ki éppen most Berlinben lépett föl nem közönséges sikerrel. A *Népszínház* a szünet alatt kívül és belül kijavították. A néző helyen, a világításnál, a folyosókon, az öltözőkben sok változás történt.

Ifjúsági könyvtárak a népiskolákban. Az ifjúság szellemi életének fejlődése szempontjából rendkívül fontos szabályrendeletet adott ki *Wlassics*

Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter. Ez a rendelet az ifjúsági könyvtárak szervezésére vonatkozik s gondoskodik arról, hogy minden állami és közszéki népiskolában könyvtárt szervezzenek, a mely módot adjon népünknek, neki való hasznos és szép könyvek olvasásával nemessen eltölteni pihenésének idejét.

A miniszter rendelete figyelmeztetőleg mondja: «Nemzetünk művelődése csakis úgy fejlődhetik és izmosodhatik meg kellőképpen, ha a nemzet tagjainak millióiban az olvasás szeretetét s a tudás vágyát föl tudjuk ébreszteni. Szükséges, hogy serdülő ifjúságnak már zsenge korában, körülbelül tízéves korától kezdve hozzászokják az olvasáshoz, a könyvtárhoz s ahhoz a gondolathoz, hogy a jó könyvtár minden emberre nézve a tisztá örömeök kiapadhatatlan forrása.» Ebből a gondolatból indult ki a miniszter, a midőn nemrég írónkból és pedagógusokból tanácskozmányt hívott össze, annak a kérdésnek megvitatására, mi módon, minő eljárás útján lehetne biztosítani a könyvtár népszerűsítését szempontjából azt a legfontosabb célt, hogy valóban jó, alkalmas, vonzó és szép könyvet adjunk az ifjúság és a nép kezébe.

A könyvtár felállításának és fejlesztésének költségeire minden tanulótól beszedendő 50 fillér beirattási (felvételi) díj szolgál. A miniszter az ifjúsági iratok megbírállása és a vele kapcsolatos ügyek elintézésére végett bizottságot szervezett «*Népközlői Ifjúsági Könyvtárakat Intéző Bizottság*» czímen, melynek feladata az iskola szempontjából az ifjúsági irodalom figyelemmel kísérése, ellenőrzése és irányítása. Az állami és közszéki népiskolákban a tanítók, illetve tanítástulok csakis azon művek sorából szemelhetik ki a népközlői könyvtárba beszerzendő ifjúsági iratokat, a melyeket a bizottságnak felelős ajánlatára a népközlői ifjúsági könyvtárjegyzékbe iktatnak. Ily könyvtárjegyzéket a Hivatalos Közlönyben, vagy valamely tudományos folyóiratban a miniszter időnként közzé fog tenni. A bizottság tagjait a miniszter már kinevezte, tanárokból és írónkból s elnökévé dr. *Sebestyén Gyulát*, az országos közoktatási tanács titkárárt nevezte ki.

A könyvbírálló bizottság tizenkét tagból áll. A benyújtott ifjúsági iratot a bizottság egy rajta kívül álló bírálónak adja ki, a ki megvizsgálja, hogy alkalmi és társadalmi szempontból értékes-e; hazafias, magyar nemzeti érzés tekintetében nem esik-e kifogás alá, nincs-e benne közjogellenesség, nincs-e benne felekezeti igazgatás; nem foglal-e magában a vallásnevelés nevelés szellemébe ütköző tanításokat, részleteket vagy kifejezéseket; nyelv és stílus dolgában nem esik-e kifogás alá; a mindennapi vagy ismétlődő népközlői népszerűeknek való-e; nyomdai kiállítás és bolti ára megfelelő-e. Megjegyzendő, hogy ha az ifjúsági irat magyarság és stílus dolgában nem felel meg a követelményeknek, egyéb jó tulajdonságai mellett sem vehető föl az ifjúsági könyvtárak jegyzékébe.

KÖZINTÉZETEK ÉS EGYLETEK.

A székely kongresszus. Erdély kies fűrdőjében, a csikmegyei *Tusnádon* augusztus 28-ikán kezdődött az a kongresszus, melynek célja a székely kivándorlás ügyét a vele összefüggő gazdasági, mű-

velődési és társadalmi bajokat megvitatni és ezek orvoslását keresni. A kongresszuson, mely több napig tart, sokan vesznek részt s az érdeklődés országos. Megjelentek: az országos magyar gazdasági egyesület, a székely egyesület, az erdélyi magyar köznevelődési egyesület, a marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara, a marosvásárhelyi Székely-Társaság, a csikmegyei, a torda-aranyos-, háromszék-, udvarhelymegyei és gyergyóvidéki gazdasági egyesületek kiküldöttei. Ezenkívül Sándor János székely kormánybiztos, főispánok, alispánok, polgármesterek, az erdélyi részek országgyűlési képviselőinek nagyobb része, tanárok, miniszteri és közigazgatási tisztviselők stb.

A kongresszust *Bedő Albert* nyugalmazott államtitkár, a rendező bizottság elnöke nyitotta meg, a hátramaradottságban látja a kivándorlás és szegénység főokát. A székelység bajainak orvoslásában együtt kell fáradozni a kormánynak, a társadalomnak, de a székely nép maga is teljesítse kötelességét, takarékosan éljen. *Gróf Desseuffy Aurél*, az országos gazdasági egyesület elnöke, mint díszelnök mondott ezután beszédet, figyelmeztetvén, hogy a körülünk egyre erősödő német és szláv államokhoz képest hazánk anyagilag és kulturailag is elmaradt. A kivándorlás, mely elszakítja tőlünk véreinket, a székely ügynek a legfontosabb része. A kongresszus elnére célját, ha nemzetet, a társadalmat fölrahatná közömbösségéből; s ha oly javaslatot ajánlhat a kormánynak, a társadalomnak, melyek megvalósításával a székely-kérdés megoldható, akkor nagy szolgálatot tesz a hazának. A két megnyitó beszédet nagy tetszéssel fogadták. *Bece Antal* esziki alispán üdvözölte a kongresszus vendégeit, utána dr. *Szűcs Lajos* egyetemi tanár tartotta meg előadását a székelység történeti intézményeiről. Bár a székelység eredete mondai homályba vész, ősi intézményei, közjogi és hadi szervezete, széleskörű autonómiaja, egyszerű a székely szabadságok, a melyekhez ez a nemzet vérvél is ragaszkodott, elvitathatatlanul bizonyítják a székelység tiszta magyar voltát. A székelyekre nagy nemzeti és honvédelmi hivatás vár a jövőben is: Erdélyt csakis velök és általuk tarthatjuk meg és biztosíthatjuk az idegen áramlatok hullámvérése között. Az előadás megjelenezte s miután *Buday Barna*, a kongresszus főtitkára előterjesztette jelentését, a teljes ülés véget ért.

Kezdődtek a *szakosztályok* tanácskozásai. A kongresszus ugyanis köznevelődési, östermelési birtok és hitelügyi, kivándorlási, ipari, és még több szakosztályból áll, melyek külön-külön vitájk meg a rájuk tartozó kérdéseket és azok eredménye szerint javaslatokat terjesztenek a kongresszus elé.

A **Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület közgyűlése.** *Selmeczbányára*, a régi bányavárosba a Felvidék élőköltsége nagy számban gyűlt össze augusztus 27-ikére, a Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület közgyűlésére. Húsz évvel ezelőtt ugyanitt tartotta a hazafias egyesület első közgyűlését, a város tehát díszben és ünneppelen fogadta az érkezőket.

Augusztus 26-ikán volt a fogadtatás. A vasuti állomáson díszkapu fogadta a vendégeket, a bányakincstár is diadalkaput állított. Délután két órakerkezett az elnökség. A bányász-zenekar rázendített a Rákóczi-indulóra. *Szinyay József* polgármester mondott üdvözlőt a város nevében; utána *Farkas István*, a helyi választmány elnöke. A szíves fogadtatást *Thuróczy Vilmos*, az egyesület elnöke köszönte meg. A vendégek diadalmenetben, mozsarak durrogása közt vonultak a városba, a hol a hontergyei küldöttség *Lits Gyula* főispán vezetésével csatlakozott hozzájuk. A menet ezután a honvédszobor elé vonult, a melyet *Thuróczy Vilmos* szép beszéd után megkoszorozott. Este fátylasmenet volt *Thuróczy Vilmos* és *Lits Gyula* lakása előtt. Mindketten lelkes beszéddel köszönték meg a megistizelést.

Augusztus 27-ikén délelőtt ment végbe a közgyűlés a bányászakadémia előcsarnokában. A közönség az elnökséggel az egyet díszszülője alatt és zeneszóval vonult fel. A termet ezrekre menő közönség lepte el. A közgyűlést *Thuróczy Vilmos* elnök nyitotta meg nagyhatású beszéddel. «Úgy érzem, — mondotta beszéde elején — mintha a nemes érzékből, melyek az orrmok mélyében rejtőznek, munkás magyarjaink lelkesedése az összetartozás, a nemzeti egyetértés újabb szent kapcsát kovácsolná nekünk, hogy még jobban, erősebben és szilárdabban egybeforadjunk ama nagy kötelességek teljesítésére, melyek egyesületünk küzdelmes hivatásához vannak fűzve. Nem tagadhatom, némi borongás vesz erőt lelkemen, mikor a hazai föld e magaslatáról a nemzeti közélet határán körültekintek.» Szólt ezután arról a veszedelemről, a mely a magyarságot minden oldalról fenyegeti. Szólt arról a nagy feladatról, a mely ebben az országban a nemzetet vár és a melyből az egyesület is kiveszi a maga részét. Vázolta az egyet húszéves múltját. Beszéde végén munkára, további küzdelemre buzdított. *Lits Gyula*

«FAÇON», A SZENT ISTVÁN-DÍJ NYERTESE.

A BIRÓ PÁHOLY.

«PONYVÁSSY» A SZENT ISTVÁN-DÍJ FUTAMÁBAN.

főispán hazafias szavai hangzottak ezután. Majd az üdvözlőket olvasták föl. Ezek közt volt *Székely Kálmán* miniszterelnöké is. «Minden mozgalom, — írja levelében, — a mely a magyar nemzeti kultúra zászlaját tűzte ki, legelőször közreműködésére számíthat.» Távíratot küldtek *Darányi Ignác*, *Láng Lajos*, báró *Fejérváry Géza* miniszterek, *Kramolin Viktor* nyitrai főispán és még sokan a közélet emberei közül. *Janis Imre* ügyvezető elnök az elmúlt húsz év történetét adta elő és buzdított az egyesület pártolására. Az egyet vagyona 350,000 korona. Új működési körnek jelölte meg a gazdasági munkásságot és a kivándorlás ügyét. Úgy ezt a beszédet, mint az elnöki megnyitót jegyzőkönyvbe ígtatták. *Clair Vilmos* főtitkár előterjesztésére az összes javaslatokat elfogadták. A közgyűlés a határozatok során kimondta, hogy egyelőre új övöskölázat nem állít, a kisdölvök fenntartását az államra bízza s ifjúsági olvasó és dalos-egyesületek szervezésén fog fáradozni. Számos tanító, tanítónő és óvodónőnek a magyar nyelv eredményes tanításáért díjakat és elismerő okmányokat osztottak ki. Üdvözlő táviratokat küldtek *József főhercegnek*, a minisztereknek. Tiszteleti elnökké választották: *Lits Gyulát*, *Esterházy János* grótot és *Török főispánt*, tiszteleti alelnökké pedig: *Szinyay* polgármestert, *Merkader Edét*, *Lavotta Jánost*, *Jeszenszky Sándort* és *Krasznayánszky Károlyt*, kiegészítették az igazgató-választmányt, a melybe új tagul megválasztották *Kemechey Jenőt*. A közgyűlés azzal véget ért, hogy az egész közönség elénekelte a Himnuszt. Délben lakoma volt.

MI UJSÁG?

Biró Lajos hazakerkezése. *Biró Lajos*, a kiváló természetbúvár, ki 1895 év végén utazott el messze világra, augusztus 27-ikén, hét évi távollét után haza érkezett. Ez idő alatt az Ázsia és Ausztrália közt levő Német-Ujguineában tartózkodott leginkább, ott gyűjtött állatokat, nagyot, apróságot és néprajzi tárgyakat a Nemzeti Múzeumnak. Ezzel a gyűjtéssel megelőzte a németeket is, kiknek ez a föld a tulajdonuk. A kormány s a természettudományi társulat segélyezte. A magyar *Fenichel Sámuel* járt előtte azon a vidéken, de két év alatt az ottani gyilkos éghajlat 1892-ben kioltotta fiatal életét. *Biró* is sokat szenvedett. Itthoni barátai sürgetésére végre ez év tavaszán elhagyta Uj-Guineát,

A KIS TRIBÜN.

KÉPEK A LÓVERSENYTÉRRE. Pillanatfelvételek Szent István napján.

elment Indiába, ott Bombayban is folytatta még gyűjtését, majd déli Arabiában, Mascat-ban. Legutóbb Egyiptomban időzött, hogy fokozatosan kerüljön a mérsékelt égöv alá. Augusztus 24-ikén Triesztbe érkezett, onnan Fiuméba sietett s aug. 27-ikén este jött meg *Budapestre*, a hol szeretettel várták barátai, ismerősei és a tudomány emberei. A 47 éves tudós teste csupa seb, a mit az éghajlat okozott, de *Biró* ezeket nem gyógyította, a budapesti orvosok számára hagyván, hogy tapasztalataikat ezzel is bővítsék. Fiuméből *Krécsy Béla* tanár kísérte Budapestig.

Fogadására Budapestén a keleti pályaudvaron megjelent a közoktatási miniszterium részéről *Zsilinszky Mihály* államtitkár, a tudományos egyesületek, a Nemzeti Múzeum tisztviselői és nagy közönség. Legelőször *Zsilinszky* államtitkár üdvözölte, utána régi barátja, *Horváth Géza*, a Múzeum állattani osztályának igazgatója, *Chyzer Kornél* a természettudományi, *Erdő Béla* a földrajzi, *Sebestyén Gyula* a néprajzi társaság nevében. *Biró* szívesen mondott köszönetet a fogadtatásért. A fogadtatás további része a Nemzeti Múzeumban folyt le, hol *Fraňó Vilmos* püspök, mint a múzeumok és országos gyűjtemények bizottságának elnöke, várta barátságos lakomára, bizalmas társaság körében, melyből mindegyre felhangzott a sok fáradozás, a tudományért való elszántság elismerése és a siker üdvözlése.

A középítkezések és művészi alkotások ellenőrzése. A városok fejlődésével mindenütt emeltek középületeket, iskolákat, székházakat, muzeumot, templomot és állítottak szobrokat, rendelték festményeket. Ezek azonban nem mindig elégítik ki a művészi igényeket. A középítkezések művészi része senkire sem tartozott. Ezért az újra szervezett országos középítkezési tanácsra fog tartozni, mely a közoktatásügyi miniszterium egyik tanácsa, de hatásköre ezentúl kiterjed a középítkezésekre is.

A belügyminiszter e napokban felszólította a hatóságokat, hogy minden nagyobb középítkezés, iparművészeti ügy, festmény- vagy szoborrendelés dolgában okvetlenül a középítkezési tanácshoz forduljanak véleményért és bírálatért. Ennek az újja alakított testületnek az lesz a főfeladata, hogy a középítkezési ügyek egységes és tervszerű vezetésében a kormányt a véleményével és javaslatával

támogassa. De arra is kiterjed a hivatása, hogy a törvényhatóságok és községek művészi érdekeit szolgálja, mert olyan helyi jelentőségű középítkezési vagy iparművészeti ügyekben, a melyeket tárgyalni kívánnak, a középítkezési tanács felkérve közvetlenül fog érintkezni. Ezzel meg van adva a mód, hogy a vidék az előforduló nagyobb középítkezések alkalmával, vagy akkor, ha szobrot, festményt, vagy jelentékenyebb iparművészeti tárgyat akarnak megrendelni, kikérhesse a középítkezési tanács véleményét és bírálatát.

A **lipótvárosi bazilika** építése most már a befejezéshez jutott, a belső díszítésnek utolsó munkái folynak, az oltárok összeállítását, az orgonaszekrény szerelése. Éppen ötven éve, hogy 1852. október 4-én *Sczitovszky* esztergomi primás letette a bazilika alapkövét. Sok viszontagság érte, pénzhiány, a kupola beomlása és az egész templomnak megváltoztatott terv szerint újjá építése. A jövő évi Szent-István ünnepén szentelik föl.

A **budai Albrecht-ut művészi díszítése.** A budavári koronázó Mátyás-templomhoz vezető lépcsőzet alján egész kis térré szélesedik ki a várba vezető Albrecht ut. Ezen a téren, a mely fölött a tornyos, új várkastély emelkedik, egymással szemben két műemlék fog állni. Az egyik a tiz királysorozat közül való: *Hunyadi János* emlékszobra, melyet *Tóth István* mintája alapján most öntöttek ércebe. A másik a híres prágai *Szent György-szobor* mása, a középkori legelső magyar szobrászoknak, a *Kolozsvári* testvéreknek remek alkotása, melyet eredeti nagyságban öntenek bronzba. A két műemlék ünnepélyes leleplezése a jövő év tavaszán lesz.

Szent Gellért szobra. A király által ajándékozott tiz történelmi szobor közül Szent Gellért vértanú püspökét szeptember 24-ikén, Gellért napján leleplezik le, az eskü-téri hid budai oldalán, a Gellérthegynek e cselra átalakított részén. A tiz szobor közül ez lesz a legnagyobb. Oszlopos építmény a kerete a Gellérthegy oldalán, éppen a közepén a hegy új följárójának. A fölállításán most dolgozik *Jankovich Gyula* szobrász. A leleplezési ünnep a tervezet szerint tábori misével kezdődnek, melyet *Desseuffy Sándor* csanádi püspök, mint Gellért püs-

Sternád Béla amateur felvételei.

CÉLPONTNÁL A SZENT ISTVÁN-DÍJ FUTÁSOKOR.

A KERESZTELENIŐK A DUNAPARTON.

A KERESZTELES.

BAPTISTA-KERESZTELES BUDAPESTEN. — Pzyhilla Jenő amateur felvétele.

pök utóda vagy helyettese mond. Széll Kálmán miniszterelnök és Halmas János polgármester beszédet mondanak. Végül a fővárosi összes iskolák növendékei, a kik zászlók alatt vonulnak ki és a hegyszoldon helyezkednek el, eléneklik a Himnuszt.

Házasság. E hó 26-ikán ment végbe a dr. Závorczy Sándor, volt gleichenbergi fűrdőorvos, jeles tollú író leányának, Leonának esküvője Somossy Lászlóval, az örömapa izsák-pusztai birtokán, családi körben. Az egyházi esketést Fejes István esperes, Sátoralja-Ujhely költő-papa, a vélegety nagybátyja végezte. Násznagyként Kúnz József fővárosi ismert nagykereskedő, közgazdasági író, és Szivós Béla lapunk egyik főmunkatársa.

Eljegyzés. Dr. Szende Gyula pozsonyi kir. kath. főgimnáziumi tanár eljegyezte Fábry Erzsike kisasszonyt, Krausz Vilmos, ugyane főgimnázium tanára Fábry Aranka kisasszonyt. Mind a két ifjú menyasszony Fábry Lajosnak, a magyar földhitelintézet főtisztviselőjének leánya. — Cserépy István eljegyezte Koch Rózsika kisasszonyt, Koch József fővárosi bizottsági tag leányát.

A Nemzeti Múzeum oroszlanjai. A Nemzeti Múzeum százéves jubileuma alkalmából a múzeum hatalmas főhomlokzatát két kőoroszlánal akarják kiegészíteni. A főbejárat oszloposarnoka két oldalán levő, eddig üres talapzatra két óriás kőoroszlánt tesznek. Az oroszlanok mintáit már elkészítette Markup Béla fiatal szobrász és beküldötte az országos képzőművészeti tanácsnak.

A budapesti lóversenyeknek ma már nem a legnagyobb díja a 83 ezer koronás Szent István-díj s lóversenyi és teniszversenyi szempontból talán nevezetesebb futamokat is láthatunk a városligeti gyepen, de a Szent István-díj napja még mindig a régi vonzerejével bír a közönségre, mely a szó szoros értelmében ellepi a tribünöket, a meddig a szem ellát az előkelő nagy tribüntől a demokrats 30 krajczáros helyig. Az idén hozzájárult ehhez az is, hogy ép Szent István napján futották a versenyt. Az eredmény az lett, hogy a 60,000 koronás első díjat megyeri Krausz Lajos «Façon» nevű lova nyerte el gróf Degenfeld Imre «Marathon»-ja és Szemere Miklós «Ponyvássy»-ja előtt, erős küzdelem után, fejhosszal. Képeink, melyeket az alkalommal közlünk, mind ezen a napon készültek. Kettőn a közönségből örökített meg csoportokat a fényképező, a más három a versenyekre vonatkozik, bemutatván a győztes «Façon»-t, nyergében Slack jockeyval, és «Ponyvássy»-t, melyen Szemere Miklós nagy és számos sikert elért magyar származású jockeyja, Bonta lovagol. A harmadik kép ép azon pillanathat mutatja a versenyt, mikor «Façon» «Marathon»-nal küzdve elsőnek halad el a célkarika előtt, a kép jobb sarkán legszélről a harmadiknak befutott Szemere-ló tör előre.

A Szent István-díjjal nem merült ki a nyári meeting érdekessége, mert a kettős ivadékverseny, melyet 22-én futottak s mely Lederer lovag «Carte Blanche»-ának zsákmánya lett, szintén nagy érdeklődést keltett, mely bizonyára megmarad az utolsó napra, augusztus 31-re is, mikor a 11 napos augusztusi meeting másik legnagyobb díja, a 63,000 koronás «Erzsébet királyné»-díj kerül előtérbe.

A déli sarkról visszatért hajó. A déli sark vidékének kutatására indult «Antarctic» svéd hajó háromhavi utótt a Falkland szigetekhez. A stokholmi «Aftenbladet» azt a hírt kapta, hogy az út tudományos eredménye nagyon kielégítő. A nagy ismeretlen tengert a Falkland-szigetek és Dél-Georgia között oceanográfiai szempontból megvizsgálták és nagyon értékes zoológiai gyűjteményeket hoztak haza. A tenger mélységénél talált legnagyobb mélység 5997 méter volt.

Olvasóink szives figyelmébe ajánljuk Polgár Sándor orvosi műszer- és sérvkötő-gyártó céget (VIII., Erzsébet-körút 50. sz.), hol mindennemű gummi-áru és a betegápoláshoz szükséges összes tárgyak a legutányosabban szereshetők be.

HALÁLOZÁSOK.

MARGIT ZSÓFIA württembergi hercegnő holttestét augusztus 27-ikén délután szentelték be Gmundenben. A király külön vonaton ment Ischlből a temetésre. Az Ischlben időző főhercegek, Mária Valéria főhercegnő és Gizella bajor hercegnő is megjelentek. A király a beszentelés után visszatért Ischlbe. Este fél 8 órakor a holttestet különvonattal Stuttgartba vitték és augusztus 28-ikán helyezték örök nyugalomra Ludwigsburgban. Mint bécsből jelentik, a király hat heti udvari gyászt rendelt el.

Tisza László, a vitózói honvéd, meghalt augusztus 28-ikán 73 éves korában szívizélhűdés következtében Gmundenben, hová gyógyulást keresni ment. Követte a sírba már elhunyt többi fitestvérét: az ifjan elhalt Domokost, a költőt, Lajost, Szeged újraépítőjét s Kálmánt, a nagy államférfiút. A szabadságharcban hősiessé küzdött s a moóri ütközetben sok és súlyos sebet kapott, melyek nyomát holtáig viselte. A harcok lezajlása után erdélyi birtokán telepedett le, gazdálkodással foglalkozott; nagy része volt az erdélyi gazdasági egyesület életrekelésében, s általában élénk részt vett az erdélyi részek közéletében. 1861-ben megválasztották országos képviselővé, de a provizorium beálltával ismét visszavonult birtokára, majd 1866-ban mint képviselő jelent meg a magyar országgyűlésen s tagja volt a képviselőháznak 1896-ig. Nagyobb szerepet a házában nem vitt, inkább közgazdasági és egyesületi tőren fejtett ki tevékenységét. Sokáig elnöke volt a honvédegyesület központi választmányának is. Gróf Tisza István nemcsak nagybátyját, hanem ipát is gyászolja benne.

Lauka Gusztáv temetése augusztus 25-ikén ment végbe Nagy-Becskereken, az egész megye és város részvéte közt. Jelen volt a megye egész tisztviselő-kara Vinczevidy Ernő megyei főjegyző vezetésével, a városi tisztviselők kara Grandjean polgármesterrel, a pénzügyigazgatóság valamennyi tagja, Tóth István pénzügyigazgatóval, a Nagy-Becskereken állomásozó vilmos hadseregbeli tisztiek küldöttsége Matthejka Vilmos alezredessel, a honvédség teljes tisztikara, Lauka Gusztáv leánya férjével együtt, továbbá a vármegye teljes előkelősége. A Petőfi-Társaság koszorúja elhelyezésével Vinczevidy főjegyzőt bízta meg. Koszorút küldtek még a koporsóra: a felesége, a leánya s a «Torontál» szerkesztősége, a város és vármegye tisztikara s Lauka több jóbarátja. Díszebe öltözött rendőrök, a megyei hajdúság és a tüzoltóság állott sorfalat. A szertartást Szabó Ferencz apát-plébános, országgyűlési képviselő végezte. A vármegye nevében Vinczevidy főjegyző mondott búcsuzató-beszédet. A temetőben Szalay József református lelkész mondta el az utolsó istenhozzátot.

Szemradzék HENRIK jeles lengyel festő augusztus 24-én meghalt az orosz-lengyelországi Strazalovóban 60 éves korában. A budapesti műcsarnokban is több festménye volt kiállítva. A pétervári művészeti akadémián tanult, majd Franciaországban tartózkodott. Utolsó mestere Piloty volt Münchenben

Klasszikus ó-kori tárgy és vallásos képeket festett, élete utolsó szakában pedig jobbra falfestményeket. A moszkvai Megváltó-templom, a krakói evangélikus templom s a pétervári Necsajev-palota híres falfestményei az ő művei. Legutolsó alkotásai a krakói és lengyelek és oroszok rendkívül nagyra becsülték Siemiradzkit. A pétervári Bulgakov-csög gyönyörű díszmunkában adta ki festményeinek másolatait.

Elhunytak még a közelebbi napokban: POLCZER Károly nyug. kir. állami főgimnáziumi tanár 68 éves korában Nagyszébenben. Harminckét évet töltött a tanári pályán s tizenhárom évvel ezelőtt vonult nyugalmába. — MOLNÁR László nyug. állami tanítóképző-intézeti igazgató 69 éves korában Dunaföldváron. — Ifj. BATHYÁNY László gróf életének 30-ik évében Győr-Révfülu községben. — PIRET DE BIHAIN Jenő báró, belga eredetű, de magyar születésű, a hadsereg legidősebb tábornoka 81 éves korában, Bécsben. A custozai csatában tanúsított vitézségeért a Mária-Terézia rendet kapta, ezenkívül a Szent István-rend nagy keresztjét is bírta. Két unokaöccse, Béla és Lajos bárók a magyar főrendiház tagjai. — MAKAY Sándor m. kir. jogügyi főtanácsos 61 éves korában Budapesten. — DEMÉNY MIHÁLY, nyug. vezetőtanító 93 éves korában Budapesten. — HENCZ FLÓRIÁN 48-as honvédszázados 70 éves korában Budapesten. — Szentháromsági MAGYAR PÁL 48-as honvédfőhadnagy, földbirtokos 87 éves korában Budapesten. Az elhunyt Bem táborában hadidőtte végig a szabadságharcot. — Koronai Kocsis István földbirtokos, 1848—49-ki honvédszázados, nagy, 76 éves korában Fintházán. — Kamjónkai dr. Szemző MÁTYÁS, volt országgyűlési képviselő és megyebizottsági tag, életének 69-ik évében Budapesten. — KUDRER VIKTOR, a nagyváradi főreáliskola igazgatója, Budapesten. — MOLNÁR Lipót földbirtokos, Gutorföld község volt bírja, Zala vármegye törvényhatóságának volt bizottsági tagja, 71-ik évében. — Dr. ORLEY Lajos budapesti ügyvéd, a fővárosi bizottságának egyik ismert tagja, munkás életének 52-ik évében. Halálát övegye, szül. Cservenka Szidónia és leánya, Márta gyászolják. — AEBLY FERENCZ, több pénzintézet és iparvállalat igazgatósági tagja, életének 35-ik évében Budapesten. — BAUER ISTVÁN nyug. államszámvevőszéki tanácsos, a Lipót-rend lovagja, Budapesten. — NAGY Béla dr., magy. kir. államasutói mérnök, Nagy Dezső műegyetemi tanár fia, 31 éves korában. — Lehotai LEHÓCZKY JÓZSEF, kath. elemi iskolai tanító 51 éves korában Sárospatakon. — Fertő-szentmiklósi ARTNER Károly 69. gyalogezredbeli főhadnagy, 28 éves korában Orsován.

HALÁSZ FERENCZ, szül. Koller Gizella, Vas vármegye tanfelügyelőjének neje, 43 éves korában Szombathelyen. — DECSY MIHÁLY, szül. Dobos Erzsébet, ref. lelkész felesége Csákváron, s holttestét Czeglédre szállították. — BORBÁNTYI JÓLÁN okleveles tanító életének 40-ik évében Pozsonyban. — MÜNNICH LENKE, Münnich Aurél képviselő leánya 15 éves korában Iglón. — BESENSZKY ANTALNÉ, szül. Gergelyfy Róza 72-dik évében Nagybánán. — Kovács Károlyné szül. csabacsúdi Dókus Zsuzsanna 79. évében Szürtén. — ÖZV. SCHWEIGER MÁTYÁSNE Balassa Jenőnek, a Végyszínház művésznének édes anyja, Budapesten, 65 éves korában. — ÖZV. ZACHARIS JÁNOSNE szül. Lázár Mária, 65 éves, Zilahon.

Szerkesztői üzenetek.

K. A. A Szent-Jobbot minden évben, a Szent-István ünnepét követő nyolcz napon át nyilvános tiszteletr kiteszik a budai vártemplomban s ekkor az ereklyét mindenki megcsodálhatja. A szent-jóbbi apátságot, hol eredetileg az ereklyét őrizték, Szent-László király alapította 1083-ban. A régi okmányokban «Szent Jog» és «Szent Jobbkéz» néven is említik.

Az engedetlen. Elbeszélés. Meglehető gyarló kísérlet. Tárnya inkább gyermekesnek való volna s azon felül nagyon hosszú lére van felesleges.

Éledés. Megnyugvás. Ez az affektált sentimentalismus hangja, nem az igazi érzés s még kevésbé a költészet. Akárcsak a hajdani «Honderű» költőinek szavát hallanók újra megszólalni benne.

Ósi hangok. Legnagyobb hibája, hogy a szerző nem tud eléggé bánni a költői nyelvet, vagy többit, vagy kevesebbet mond, mint a mit kellene, s talán a mit akarna, s rímek is neki parancsolnak, a helyett, hogy az ő akaratát szolgálják.

A sóhajokról. Emlék-hangok. Mindkétfőben van egy kis zavarosság, sok lapossággal párosulva.

Tavaszi és őszi. Jelentéktelen apróság, nem érdemli meg a nyomdafestéket.

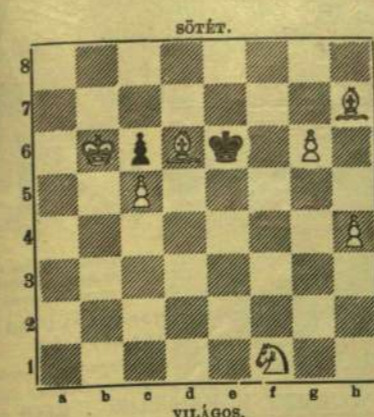
A keresztúton. Nagyobb, nehezebb tárgyat mozgató, mint a melylyel meg tudna birközni. A második versszak azonban egészen csinos, s jó véleményt tanúsít bennük a szerző tehetsége felől.

Kesergő dal. Eljött a Vasárnap. Az elsőben egy-két népballadára emlékeztető reminiscencia némi kevés hangulatot kelt, bár furcsának tűnik fel, mikor Eufémia a székely balladák hangján siratja el Claudót. A másik teljesen hasznavehetően.

Ha majdan. Ez nem vers: teljesen formátlan, se mértékre nincsenek szedve, se rímekkel összefűzve sorai s ép oly kezdetleges a tartalma is.

SAKKJÁTÉK

2290. számú feladvány. Magner S.-től.

Világos inátl s a negyedik lépésre matot mond.

A 2270. számú feladvány megfejtése a németországi feladványtornából. *

- 1. f5-f6 ... e7-f6: (a)
2. He4-f6: ... Kd4-e5
3. Hf6-d7 ... Kc5-d4
4. Vc6-g4 mat.
1. ... f3-f2 (c)
2. Fd2-c3 ... Kd4-e5
3. He4-d2 ... Kc5-f4
4. Vc6-e4 mat.

* Ezen feladvány mellékfejtéssel bír, s ezáltal eseeett az első díjtól.

A 2271. sz. feladvány megfejtése Löwenstein S.-től.

- 1. Hd3-c1 ... Ke4-d5
2. Hc1-a2 ... t. sz.
3. Ha2-c3-b4 v. Fh3-e6 mat.

A 2272. sz. feladv. megfejtése Smutny J.-től.

- 1. Vg5-d5 ... Vb3-d5: (a)
2. Be8-b8 ... Kb7-a6: +
3. Bb8-b6 mat.
1. ... Kb7-a8: (b)
2. Ba6-a7 ... Kb7-c8:
3. Ba7-c7 mat.
1. ... Kb7-a8: (c)
2. Bc8-a8 ... + stb.
1. ... Ba6-a8 ... + stb.

Helyesen fejtették meg: Budapesten: K. J. és F. H. — Andorfi S. — Kovács J. — Beniczky Sándor. — Csomayn: Németh Péter. — Lipótdérr: Hoffbauer A. — Bahony: Szentlászlón: Szabó János. — Kecskeméten: Balogh Dénes. — Fekertén: Kintzgy Róbert. — A pesti sakk-kör.

KÉPTALÁNY.

A «Vasárnapi Ujság» 32. számában megjelent képtalány megfejtése: A türelen a remény művészele.

Felolós szerkesztő: Nagy Miklós.

Szerkesztőségi iroda: Budapest, IV., Kaplony-utca 9.

A Franklin-Társulat kiadásában Budapesten megjelent és minden könyvkereskedésben kapható:

MARGITSZIGET

ÉS MÁS KÖLTŐI ELBESZÉLÉSEK.

Írta ERDÉLYI ZOLTÁN.

Ára fűzve 2 K.

NYÁR

KÖLTEMÉNYEK

Írta

JAKAB ÖDÖN

Ára díszkötésben 4 korona.

Legjobban bebizonyított táplálék egészség és gyomor-bélbeleg gyermekeknek. Kufekeféle gyermeklisztje.

HOGY KARCSUVA... GYERMEK KITŰNŐEN FEJLŐDNEK TŐLE ÉS NEM SZERVENEK EMÉSZTÉSI ZAVAROKBAN.

A Franklin-Társulat kiadásában Budapesten megjelent és minden könyvkereskedésben kapható:

A Szepesség, magas Tátra és szepesi középhegység. Utazási kézikönyv.

Írta DR. POSEWITZ TIVADAR

A csúcok megmászását leírta

DÉNES FERENCZ

Második javított és bővített kiadás.

14 térképpel és 52 a szövegbe nyomott képpel.

Ára piros Baedeker vászonkötésben 3 korona.

FRANKLIN-TÁRSULAT KIADÁSA

MAGYAR REMEKIRÓK

55 KÖTET SHAKSPERE

ÖSSZES SZÍNŰMŰEI

6 KÖTET ÁRUK EGYÜTT:

240 KORONA

KÜLÖN:

Magyar Remekirók 220 kor.

Shakspere 30 kor.

Az öt kötetből álló első sorozat megjelent. TARTALMA: Arany János munkái I. Sajtó alá rendezi Riedl Frigyes. Vörösmarty munkái I. Sajtó alá rendezi Gyulai Pál. Tompa Mihály munkái I. Sajtó alá rendezi Leány József. Garay János munkái. Sajtó alá rendezi Perenczi Zoltán. Csiky Gergely színművei. Sajtó alá rendezi Vadnai Károly. Minden könyvkereskedésben kapható.

Iskolatáskák, könyvbörök, írőfüzetek, könyvszíjjak, tolldobozok, írő- és rajzszerek kaphatók:

FARKAS ÁRPÁD papírüzletében, BUDAPEST, 9610 IV., Kecskeméti-utca 6. szám. Levélbeni megrendeléseket különös figyelemmel intézek el.

Ha őszül a haja, használja a „Stella“-vizet (Hair Regenerator), mely nem fest de a haj eredeti színét adja vissza, Uvegeje 2 korona. ZOLTÁN BÉLA gyógyszerésztárban 6 es. és k. fensége József főherceg udv. szállója, Budapest, V., Sétány-utca, Szabadság-tér sarkán. 9484

POLGÁR SÁNDOR orvosi mű- és kötszerésznél Budapest, VII., Erzsébet-körút 50 legutányosabban beszerezhető saját gyártmányu m. kir. szab. sérvkötők, betegápolási czikkok, kötszerek, összes gummiáruk, valódi francia különlegességek (óvszerek) stb. 9123 Képes árjegyzék Inzrea

Magyar királyi államvasutak. Mérsékeltáru menettérli jegyek kiadása Turinba a nemzetközi iparművészeti kiállítás alkalmából.

A Turinban f. é. május hó 10-től november 15-ig rendezett nemzetközi iparművészeti kiállítás alkalmából ezen kiállítás meglátogatására a magyar iparművészeti társulat tagjai részére a kiállítás tartama alatt havonként egyszer és pedig július hó 30-án, augusztus hó 13-án, szeptember hó 3-án és október hó 1-én Budapestről Fiume-Veleceze-Milanón át Turinba mérsékeltáru menettérli jegyek adatlak ki.

A menettérli jegyek Turinban 3 napi teljes ellátásra, a kiállítás háromszori meglátogatására és a városban tartózkodás idejére kanaz igénybevételre jogosítanak. Ezen jegyek Olaszországban 15 napig, Magyarországon pedig Velecezeig és onnan vissza 30 napig érvényesek. Budapestről az indulás említtett napokon, akár reggel vagy délután hajóval Velecezebe pedig az aznapi esti vonattal történik, míg a visszatéréshez bármely tetszés szerinti vonat, illetve hajó választható a jegy érvényességi idején belül. Az utazás jövevénykor Olaszország területén Velecezen kívül még kétszer, a magy. kir. államvasutakon azonban csupán Fiumében szakítható meg. Ezen menettérli jegyek a m. kir. államvasutak I. sz. városi menetjegyjárdájában (Hálókocsi-társaság, Hungaria szálló) és II. sz. városi menetjegyjárdájában (Cook iroda Vignadó tér 1.) az I. osztályra 175-50, a II. osztályra pedig 140-90 korona áron nyolcz napi előzetes bejelentés után, a tagsági jegy felmutatása mellett kapható. Budapest, 1902 június hó.

MATTONI-FÉLE GISSHUBLER TERMÉSZETES SAVANYÚ-KUT

